

POSEBNI PROGRAM VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA

PRVI DEL OSNOVNOŠOLSKE RAVNI

UČNI NAČRT

za področje **DELOVNA VZGOJA**

Pripravili:
Borko Radešček
Mašenka Rodman Madric
Franci Zupan

Strokovna redakcija:
mag. Janja Cotič

Ljubljana, 2004

KAZALO

1.	OPREDELITEV PODROČJA	3
2.	SPLOŠNI CILJI	3
3.	OPERATIVNI CILJI PODRČJA	4
3.1.	DOMAČA OPRAVILA	4
3.1.1	PRVA STOPNJA	4
3.1.2	DRUGA STOPNJA	9
3.1.3	TRETJA STOPNJA	14
3.2.	OBDELAVA GRADIV	19
3.2.1	PRVA STOPNJA	19
3.2.2	DRUGA STOPNJA	25
3.2.3	TRETJA STOPNJA	33
4.	OPIS OSVOJENIH ZNANJ IN VEŠČIN	53
5.	ZNANJA, KI JIH MORAJO IMETI IZVAJALCI	54
6.	PRILOGA	54
6.1.	Specialno-didaktične posebnosti	54
6.2.	Medpodročne povezave	56
6.3.	Časovni okvir	56
6.4.	Kako uporabljamo učni načrt	58

1. OPREDELITEV PODROČJA

Predmet delovna vzgoja je vzgoja za življenje v najširšem smislu. Namenjen je učencem z zmernimi, težimi in najtežimi motnjami v duševnem razvoju. Glede na njihove inteligentnostne sposobnosti, osebnostno strukturo in življensko perspektivo, je to področje lahko nadomestilo za usposabljanje za tista vsakdanja opravila, ki jih lahko vsak posameznik opravi sam in si s tem zmanjšuje odvisnost od tuje pomoči.

Na nižji stopnji učenec začne spoznavati najrazličnejšime materiale in predmete okrog sebe. Učenci se postopoma srečujejo s pripomočki za obdelavo teh materialov, tako da lahko v nadaljevalnem programu osnovnošolske ravni z njimi čim bolj samostojno rokujejo.

Predmet se navezuje, povezuje in prepleta z drugimi področji, predvsem s splošno poučenostjo, likovno vzgojo in razvijanjem samostojnosti. Večina naših učencev se po končanem usposabljanju vključuje v varstveno delovne centre, zato je predmet predstavlja tudi direktno navajanje na pogoje kasnejšega življenja.

Posebej je potrebno izpostaviti področje varstva pri delu v najširšem pomenu besede, saj vključuje tudi vzgojo varnega življenja v domu in šoli.

2. SPLOŠNI CILJI

- Spoznavanje novih materialov iz okolja.
- Prepoznavanje materialov iz ožjega okolja.
- Uporabljanje materialov iz ožjega okolja.
- Spodbujanje in razvijanje pozornosti.
- Spodbujanje in razvijanje grobe ter fine motorika.
- Spodbujanje in razvijanje koordinacije gibov in spretnosti.
- Pridobivanje delovnih navad.
- Spodbujanje komunikacije in socializacije.

3. OPERATIVNI CILJI PODROČJA

3.1. DOMAČA OPRAVILA

3.1.1 PRVA STOPNJA			
OPERATIVNI CILJI	PRIMERI DEJAVNOSTI	PREDLAGANE VSEBINE	SPECIALNO DIDAKTIČNA PRIPOROČILA
BIVANJE- DELOVNI PROSTOR			
Učenci: <ul style="list-style-type: none"> • izberejo svojo delovno mizo • prav tako izberejo svoj obešalnik in garderobno omaro • okrasijo osebni prostor 	<ul style="list-style-type: none"> • opazovanje prostora • določiti primernost delovne opreme glede na telesno strukturo učenca • spoznati osnovne in mešane barve 	Osebni prostor	<ul style="list-style-type: none"> • dejavnost vključuje sodelovanje med učiteljem in učencem. • dejavnost vključuje simbolno označitev osebnega prostora. • učitelj skupaj z učenci določi vizualne karakteristike posameznega učenca • skupaj krasijo vse tiste predmete v delovnem prostoru, ki naj bi jih otrok uporabljal v tekočem šolskem letu
Učenci: <ul style="list-style-type: none"> • spoznajo termine: strop, stene, tla • določijo gladke in hrapave površine • ločijo med mehкими in trdnimi podlagami 	<ul style="list-style-type: none"> • gladiti stene in tla • plazenje in kotaljenje po tleh • plezanje po lestvi ali plezalni steni • poskusiti se dotakniti stropa • okrasitev prostora 	Prostor	<ul style="list-style-type: none"> • učenci z dotikanjem poskusijo določiti kvalitativne lastnosti prostora • dejavnost ima namen ugotavljanja ugodja in neugodja, ki ga učenec izraža • učenec skupaj z učiteljem ugotovi omejitvene razsežnosti prostora

			<ul style="list-style-type: none"> • učenci poimenujejo grajene dele prostora
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poimenujejo predmete v razredu • poslušajo zvoke v prostoru • primejo predmet • potisnejo predmet ali si ga približajo 	<ul style="list-style-type: none"> • razvrščanje predmetov, predvsem miz in stolov po prostoru • poslušanje zvokov v prostoru: škripanje miz ali stolov, ki drsijo po tleh, butanje vrat,... • odzivanje na zvoke s posnemanjem 	Oprema v prostoru	<ul style="list-style-type: none"> • učenec spozna prostorsko opremo • učenec se nauči ravnanja s prostorsko opremo • preko slušnega zaznavanja učitelj usmerja učenčevo pozornost
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poimenujejo šolske prostore • zaznajo različne vonje v prostorih • določijo glavne dejavnosti v njih 	<ul style="list-style-type: none"> • obisk šolskih prostorov, ki jih bodo uporabljali čez leto • opredelitev glavnih vonjev, ki se neposredno navezujejo na prostor: kuhinja – začimbe, garderoba, telovadnica – vonj športne opreme • posnemanje dejavnosti, ki so značilne za vsak prostor: kuhinja – mešanje in kuhanje 	Šolski prostori	<ul style="list-style-type: none"> • učenec prepozna prostor, ne samo po imenu, ampak tudi na osnovi dejavnosti, ki se v njih izvajajo • učenec skupaj z učiteljem gradi povezavo med konkretnimi predmeti in asociacijami
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poimenujejo šolske prostore: šolska kuhinja, telovadnica, učilnica tehničnega pouka • zaznajo različne vonje v prostorih • določijo glavne dejavnosti v njih 	<ul style="list-style-type: none"> • obisk šolskih prostorov, ki jih bodo uporabljali čez leto • opredelitev glavnih vonjev, ki se neposredno navezujejo na prostor: kuhinja – začimbe, garderoba, klet, hišnikovi prostori, pralnica ... • izvedba dejavnosti, ki so značilne za vsak prostor: 	Prostori v šoli – naprimer kuhinja, kletni prostori, pralnica, itd.	<ul style="list-style-type: none"> • učenec prepozna prostor, ne samo po imenu, ampak tudi na osnovi dejavnosti, ki se v njih izvajajo • učenec skupaj z učiteljem gradi povezavo med konkretnimi predmeti in asociacijami

	kuhinja – mešanje in kuhanje		
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> okrasijo del dvorišča nabirajo rastje, ki raste na dvorišču zbirajo naravne materiale, ki jih najdejo na njem 	<ul style="list-style-type: none"> skupina si za igro izbere svoj del dvorišča okrasitev osebnega prostora na dvorišča raziskovanje delov vrta nabiranje naravnih materialov 	Šolsko dvorišče	<ul style="list-style-type: none"> učenec spozna bližnjo šolsko okolico za raziskovanje uporablja svoje telo in različne oblike gibanja, od plazenja do hoje in teka tudi na dvorišču si uredi svoj osebni prostor, ki si ga okraši
BIVANJE – DOM			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> spoznajo funkcionalnost vsakega prostora poimenujejo ga glede na uporabo uporabnost prikažejo s posnemanjem 	<ul style="list-style-type: none"> ogled stanovanjskih prostorov prikaz osnovnih opravil poimenovanje prostora opredelitev glavnih vonjev, ki se neposredno navezujejo na prostore: kuhinja – začimbe, kopalnica – milo, predsoba – čevlji,.... 	Prostori v stanovanju	<ul style="list-style-type: none"> učenec preko usmerjenega opazovanja in zaznavanja okolice prepozna stanovanjske prostore, ki jih srečuje v svojem vsakdanu.
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> ponovijo povezavo spanje – spalnica poimenujejo pohištvo v sobi orientacijsko se usmerijo v določene dele spalnice, na primer: v postelji spimo, poiščimo posteljo poslušajo in proizvedejo zvoke v prostoru; škripanje postelje in vrat, odpiranje predalov in luči, smrčanje in dihanje v spanju 	<ul style="list-style-type: none"> prikaz aktivnosti, ki jih navadno izvajamo v spalnici uprizoritev jutranje priprave na prihajajoči dan. 	Soba, spalnica	<ul style="list-style-type: none"> učenec preko zgodbe in posnemanja zavestno prepozna vsakodnevno dogajanje v svoji sobi. opazovanje naj bo spodbujeno tudi preko ostalih področji zaznavanja, ne samo preko vidnega. delo v sobi naj se navezuje na otrokov vsakdan in na zgodbo po učiteljevi izbiri

<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ponovijo povezavo kopati - kopalnica • poimenujejo kopalniško opremo • orientacijsko se usmerijo v določene dele kopalnice, na primer: v umivalniku se umivamo, poiščimo umivalnik. • poslušajo in proizvedejo zvoke v prostoru; šumenje vode, odpiranje pipe, • prikažejo postopek vsakodnevnega umivanja, tuširanja, odvajanja, brisanjz brisačo, 	<ul style="list-style-type: none"> • prikaz aktivnosti, ki jih navadno izvajamo v kopalnici • uprizoritev jutranje priprave na prihajajoči dan: <ul style="list-style-type: none"> ○ umivanje zob ○ umivanje obraza ○ tuširanje 	<p>Kopalnica</p>	<ul style="list-style-type: none"> • preko zgodbe in posnemanja učenec zavestno prepozna vsakodnevno dogajanje v kopalnici. • delo v kopalnici naj se navezuje na otrokov vsakdan in na zgodbo po učiteljevi izbiri
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poimenujejo pohištvo v prostoru. • orientacijsko se usmerijo v določene dele kuhinje, na primer: na štedilniku kuhamo poiščimo štedilnik. • poslušajo in proizvedejo zvoke v prostoru; škripanje vrat, odpiranje predalov in luči, cmokanje pri jedi, škripanje stolov, vretje, cvrtje, • posnemajo tipične dejavnosti v kuhinji. 	<ul style="list-style-type: none"> • prikaz aktivnosti, ki jih navadno izvajamo v kuhinji • uprizoritev jutranje priprave na prihajajoči dan: <ul style="list-style-type: none"> ○ priprava zajtrka 	<p>Kuhinja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • preko zgodbe in posnemanja učenec zavestno prepozna vsakodnevno dogajanje v kuhinji <p>dejavnosti v kuhinji naj se navezuje na otrokov vsakdan in na zgodbo po učiteljevi izbiri</p>
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poimenujejo pohištvo v prostoru. 	<ul style="list-style-type: none"> • prikaz aktivnosti, ki jih navadno izvajamo v predsobi: <ul style="list-style-type: none"> ○ obuvanje čevljev 	<p>Predsoba, hodnik</p>	<ul style="list-style-type: none"> • preko zgodbe in posnemanja učenec zavestno prepozna vsakodnevno dogajanje v

<ul style="list-style-type: none"> • če je na hodniku stopnišče, učenec spoznajo pojme zgoraj – spodaj in dol – gor. • poslušajo in proizvedejo zvoke v prostoru; škripanje vrat, odpiranje predalov in luči, • hodijo po stopnicah. • posnemajo tipične dejavnosti v predsobi: obuvanje čevljev, oblačenje jopice ali zimske jakne, čiščenje čevljev,.... 	<ul style="list-style-type: none"> ○ zapenjanje oblek • uprizoritev jutranje priprave na prihajajoči dan 		<p>predsobi oz. hodniku. dejavnosti v kuhinji naj se navezuje na otrokov vsakdan in na zgodbo po učiteljevi izbiri</p>
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poimenujejo ostale prostore, ki so povezani z bivanjem v stanovanju ali stanovanjski hiši. • zaznajo različne vonje in zvoke v njih. • določijo glavne dejavnosti v njih • ponovijo pojme zgoraj – spodaj in dol – gor 	<ul style="list-style-type: none"> • obisk teh prostorov • simbolično preseljevanje neuporabnih stvari v klet ali na podstrešje 	<p>Kletni prostori, shramba, podstrešje</p>	<ul style="list-style-type: none"> • učenec prepozna prostor, ne samo po imenu, ampak tudi na osnovi dejavnosti, ki se v njih izvajajo • učenec skupaj z učiteljem gradi povezavo med konkretnimi predmeti in asociacijami
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • okrasijo del dvorišča • nabirajo rastje, ki raste na dvorišču • zbirajo naravne materiale, ki jih najde na njem 	<ul style="list-style-type: none"> • izbor svojega del dvorišča • okrasitev le tega • raziskovanje vrta • nabiranje različnih materialov od kamenja, vejic, plodov,... , do cvetja, trav, ... 	<p>Dvorišče</p>	<ul style="list-style-type: none"> • učenec spozna bližnjo okolico in aktivnosti, ki se izvajajo na dvorišču. <p>na njem si skupaj z učitelem simbolično uredi svoj osebni prostor in ga okrasijo.</p>

3.1.2 DRUGA STOPNJA			
OPERATIVNI CILJI	PRIMERI DEJAVNOSTI	PREDLAGANE VSEBINE	SPECIALNO DIDAKTIČNA PRIPOROČILA
BIVANJE- DELOVNI PROSTOR			
Učenci: <ul style="list-style-type: none"> • izberejo svojo delovno mizo • prav tako izberejo svoj obešalnik in garderobno omaro • okrasijo osebni prostor • vsak označen prostor dopolnijo z lastno aktivnostjo povezano z njim 	<ul style="list-style-type: none"> • opazovanje prostora okrog sebe • določanje primernosti delovne opreme glede na učenčevo telesno strukturo • ponovitev osnovnih in mešanih barve 	Osebni prostor	<ul style="list-style-type: none"> • učitelj skupaj z učencem določi njegove vizualne karakteristike • skupaj okrasita vse tiste predmete v delovnem prostoru, ki naj bi jih otrok uporabljal v tekočem šolskem letu
Učenci: <ul style="list-style-type: none"> • ponovijo termine: strop, stene, tla • določijo gladke in hrapave površine • ločijo med mehкими in trdnimi podlagami • pripravi maketo prostora. 	<ul style="list-style-type: none"> • glajenje sten in tal – zaznavanje površine z dlanmi • plazenje in kotaljenje – zaznavanje površine s telesom • plezanje po lestvi ali plezalni steni • iztegovanje telesa – ponazoritev dotikanja stropa • okrasitev delov prostora 	Prostor	<ul style="list-style-type: none"> • učenec določi kvalitativne lastnosti prostora • učenec skupaj z učiteljem ugotovi omejitvene razsežnosti prostora • učenec poimenujejo grajene dele prostora.
Učenci: <ul style="list-style-type: none"> • poimenujejo predmete v razredu: miza, stol, omara, okna, vrata • poslušajo zvoke v prostoru 	<ul style="list-style-type: none"> • razvrščanje predmetov, predvsem miz in stolov po prostoru • poslušanje zvokov v prostoru: škripanje miz ali stolov, ki drsijo po tleh, butanje vrat,... 	Oprema v prostoru	<ul style="list-style-type: none"> • učenec prepozna prostorsko opremo • učenec se nauči ravnanja s prostorsko opremo

<ul style="list-style-type: none"> • primejo predmet • potisnejo predmet ali si ga približajo 			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poimenujejo šolske prostore: šolska kuhinja, telovadnica, učilnica tehničnega pouka • zazna različne vonje v prostorih • ponovi glavne dejavnosti v njih. • jih poveže s primernimi gibi. 	<ul style="list-style-type: none"> • obisk šolskih prostorov, ki jih bodo uporabljali čez leto • določitev vonjev, ki se neposredno navezujejo na prostor: kuhinja – začimbe, garderoba, telovadnica – vonj športne opreme • posnemanje dejavnosti, ki so značilne za vsak prostor: kuhinja – mešanje in kuhanje 	Šolski prostori	<ul style="list-style-type: none"> • učenec poimenuje prostore in poklice oseb, ki jih v njih srečuje • učenec skupaj z učiteljem gradi povezavo med konkretnimi predmeti in asociacijami
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poimenujejo šolske prostore: šolska kuhinja, telovadnica, učilnica tehničnega pouka • zaznajo različne vonje v prostorih • določijo glavne dejavnosti v njih 	<ul style="list-style-type: none"> • obisk šolske prostore, ki jih bodo uporabljali čez leto • opredelitev vonjev, ki se neposredno navezujejo na prostor: kuhinja – začimbe, garderoba, telovadnica – vonj športne opreme • posnemanje dejavnosti, ki so značilne za vsak prostor: kuhinja – mešanje in kuhanje 	Prostori v šoli – kuhinja, kletni prostori, pralnica, ...	<ul style="list-style-type: none"> • učenec prepozna prostor, ne samo po imenu, ampak tudi na osnovi dejavnosti, ki se v njih izvajajo. • poimenuje poklice ljudi, ki jih v njih srečuje. • učenec skupaj z učiteljem gradi povezavo med konkretnimi predmeti in asociacijami
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • okrasijo del dvorišča • nabirajo rastje, ki raste na dvorišču • zbirajo naravne materiale, ki jih najdejo na njem 	<ul style="list-style-type: none"> • skupina si za igro izbere svoj del dvorišča in ga okraši • raziskovanje različnih delov vrta • nabiranje materiala: kamenje, vejice, plodovi, ..., cvetje, trave 	Šolsko dvorišče	<ul style="list-style-type: none"> • učenec spozna bližnjo šolsko okolico • tudi na dvorišču si uredi svoj osebni prostor in ga skupaj z učiteljem okraši

BIVANJE – DOM			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opredelijo funkcionalnost vsakega prostora • glede na uporabo ga poimenujejo • posnemajo dnevne aktivnosti, ki se izvajajo v vsakem prostoru 	<ul style="list-style-type: none"> • ogled stanovanjskih prostorov • prikaz opravil • poimenovanje prostora 	Prostori v stanovanju	<ul style="list-style-type: none"> • učenec preko usmerjenega opazovanja in zaznavanja okolice prepozna stanovanjske prostore, ki jih srečuje v svojem vsakdanu.
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ponovijo povezavo spanje – spalnica • poimenujejo pohištvo v sobi • orientacijsko se usmerijo v določene dele spalnice, na primer: v postelji spimo, poiščimo posteljo • poslušajo in proizvedejo zvoke v prostoru; škripanje postelje in vrat, odpiranje predalov in luči, smrčanje in dihanje spanju 	<ul style="list-style-type: none"> • uprizoritev jutranje priprave na prihajajoči dan. • dramatizacija otrokovega vsakdana in aplikacija le tega na zgodbo po učiteljevi izbiri. • konkretna dejavnost je lahko pospravljanje postelje ali pa pospravljanje jopice. 	Soba, spalnica	<ul style="list-style-type: none"> • preko zgodbe in posnemanja učenec zavestno prepozna vsakodnevno dogajanje v svoji sobi • opazovanje naj bo spodbujeno tudi preko ostalih področji zaznavanja, ne samo preko videnega
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ponovijo povezavo kopati - kopalnica • poimenuje kopalniško opremo • orientacijsko se usmeri v določene dele kopalnice, na primer: v umivalniku se umivamo, poiščimo umivalnik. • poslušajo in posnemajo zvoke v prostoru; šumenje vode in 	<ul style="list-style-type: none"> • uprizoritev jutranje priprave na prihajajoči dan • dramatizacija otrokovega vsakdana in aplikacija le tega na zgodbo po učiteljevi izbiri. • konkretna dejavnost je lahko čiščenje umivalnika 	Kopalnica	<ul style="list-style-type: none"> • preko zgodbe in posnemanja učenec zavestno prepoznajo vsakodnevno dogajanje v kopalnici • opazovanje naj bo spodbujeno tudi preko ostalih področji zaznavanja, ne samo preko videnega

<p>odpiranje pipe</p> <ul style="list-style-type: none"> • prikažejo postopek vsakodnevne umivanja, tuširanja, odvajanja, brisanja z brisačo 			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poimenujejo pohištvo v prostoru. • orientacijsko se usmerijo v določene dele kuhinje, na primer: na štedilniku kuhamo poiščimo štedilnik. • poslušajo in proizvedejo zvoke v prostoru; škripanje vrat, odpiranje predalov in luči, cmokanje pri jedi, škripanje stolov, vretje, cvrtje • posnemajo tipične dejavnosti za kuhinjo 	<ul style="list-style-type: none"> • dramatizacija otrokovega vsakdana in aplikacija le tega na zgodbo po učiteljevi izbiri. • konkretna dejavnost je lahko brisanje mize v jedilnici. 	<p>Kuhinja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • preko zgodbe in posnemanja učenec zavestno prepozna vsakodnevno dogajanje v kuhinji • opazovanje naj bo spodbujeno tudi preko ostalih področji zaznavanja, ne samo preko vidnega
<p>učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poimenujejo pohištvo v prostoru. • če je na hodniku stopnišče, spoznajo pojme zgoraj – spodaj in dol – gor • poslušajo in posnemajo zvoke v prostoru; škripanje vrat, odpiranje predalov in luči • hodijo po stopnicah. • posnemajo tipične dejavnosti za predsobo: obuvanje čevljev, oblačenje jopice ali zimske 	<ul style="list-style-type: none"> • dramatizacija otrokovega vsakdana in aplikacija le tega na zgodbo po učiteljevi izbiri. • konkretna dejavnost je lahko pometanje stopnic. 	<p>Predsoba, hodnik</p>	<ul style="list-style-type: none"> • preko zgodbe in posnemanja učenec zavestno prepozna vsakodnevno dogajanje v predsobi oz. hodniku. • opazovanje naj bo spodbujeno tudi preko ostalih področji zaznavanja, ne samo preko vidnega

jakne, čiščenje čevljev			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poimenujejo ostale prostore, ki so povezani z bivanjem v stanovanju ali stanovanjski hiši. • zaznajo različne vonje in zvoke v njih. • določijo glavne dejavnosti značilne zanje • ponovijo pojme zgoraj – spodaj in dol – gor 	<ul style="list-style-type: none"> • obisk prostorov • aplikacija na shranjevanje. • stvari, ki se jih v razredu ne uporablja vsakodnevno, naj se simbolično pospravi v klet ali na podstrešje. • konkretna dejavnost je lahko ometanje pajčevine. 	Kletni prostori, shramba, podstrešje	<ul style="list-style-type: none"> • učenec prepozna prostor, ne samo po imenu, ampak tudi na osnovi dejavnosti, ki se v njih izvajajo • učenec skupaj z učiteljem gradi povezavo med konkretnimi predmeti in asociacijami
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • okrasijo del dvorišča • nabirajo rastje, ki raste na dvorišču • zbirajo naravne materiale, ki jih najdejo na njem 	<ul style="list-style-type: none"> • izbira svojega dela dvorišča • okrasitev le tega • raziskovanje različnih delov vrta • nabiranje različnega materiala:kamenja, vejic, plodov,... ,cvetja, trav, ... • konkretna dejavnost je lahko grebenje listja. 	Dvorišče	<ul style="list-style-type: none"> • učenec spozna bližnjo okolico in aktivnosti, ki se izvajajo na dvorišču. • na njem si simbolično uredi svoj osebni prostor in si ga okraši

3.1.3 TRETJA STOPNJA			
OPERATIVI CILJI	PRIMERI DEJAVNOSTI	PREDLAGANE VSEBINE	SPECIALNO DIDATIČNA PRIPOROČILA
BIVANJE IN OKOLJE			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ spoznajo pomen čistoče za zdravo življenje v bivalnem okolju ▪ samostojno poskrbijo za urejenost in čistočo svojega bivalnega prostora in opreme v njem, ▪ spoznajo različne načine suhega čiščenja notranjih in zunanjih talnih površin ▪ se nauče pravilnega suhega in mokrega čiščenja bivalnih površin in opreme v njih ▪ razumejo pomen urejenosti lastnega ležišča ▪ se nauče samostojno urejati ležišče ▪ spoznajo in razumejo pomen urejenosti omar za shranjevanje obleke ▪ spoznajo pomen rednega negovanja 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pometajo tla v razredu, delavnici ali drugih bivalnih prostorih z omeli in omelčki ▪ samostojno pometajo smeti na smetišnico ▪ pometajo asfaltno dvorišče s sirkovimi metlami ▪ grabijo listje z grabljami ali kovinskimi metlami ▪ nalagajo odpadno listje v samokolnico ▪ odvažajo odpadke na ustrezna mesta 	<p>Suho čiščenje notranjih in zunanjih talnih površin</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ brišejo prah na delovnih mizah in drugih površinah s suhimi krpami ▪ vlažijo in splakujejo krpe pod tekočo vodo ▪ brišejo prah na ustreznih površinah z vlažnimi krpami 	<p>Suho in mokro brisanje prahu</p>	<p>Za suho čiščenje uporabljajo tudi krpe iz mikrovlaknen.</p>

<p>lončnic in drugih sobnih rastlin</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ osvojeno znanje prenašajo v domače okolje 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ čistijo okna in steklena vrata s suhimi krpami ▪ spoznajo ustrezna čistila za čiščenje oken ▪ pripravijo krpe in čistila za mokro čiščenje oken ▪ čistijo okna in vrata z vlažnimi krpami ali čistilnimi spreji 	<p>Suho in mokro čiščenje oken in drugih steklenih površin</p>	<p>Za čiščenje uporabljamo najbolj pogosta čistila v obliki sprejev. Učence je potrebno stalno seznanjati z nevarnostjo poškodb oči in tudi drugih delov telesa.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ spoznajo opremo «dnevnega» in nočnega ležišča ▪ samostojno (v dvojicah) zlagajo deke ali pregrinjala ▪ samostojno prekrijejo ležišče z deko ali pregrinjalom 	<p>Urejanje ležišča</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> • čistijo notranjost omare in predalnikov za obleko s suhimi krpami • čistijo notranjost omare in predalnikov z vlažnimi krpami • zlagajo nogavice in drobne kose perila v predalnike • zlagajo majice in puloverje v predalnike in na police • obešajo na obešalnike srajce, bluže, suknjiče in vetrovke 	<p>Zlaganje perila in urejanje omar za obleko</p>	

	spoznajo različne vrste lončnic skrbijo za redno zalivanje lončnic v razredu in bližnji okolici redno pripravljajo šopke iz rezanega cvetja	Oskrba lončnic in drugega cvetja v bivalnih prostorih	
	<ul style="list-style-type: none"> • si ogledajo cvetličarno • spoznajo poklic cvetličarja • kupijo majhen šopek ali kako lončnico 	Obisk cvetličarne	
HRANA IN PREHRANA			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ spoznajo gospodinjsko učilnico(kuhinjo), opazujejo in pravilno poimenujejo pribor in pripomočke v njej, ▪ spoznajo osnove vzdrževanja opreme in pribora ter pravilno ravnanje z odpadki, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ se seznanijo s pohištveno opremo v kuhinji ▪ poimenujejo posamezne elemente in spoznajo njihov namen 	Gospodinjska učilnica ali kuhinja	

<ul style="list-style-type: none"> ▪ spoznajo nujnost uživanja rednih dnevnih obrokov, ▪ si pripravijo nekaj osnovnih obrokov prehrane ▪ osvojeno znanje prenašajo v domače okolje 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ prepoznajo in poimenujejo osnovni kuhinjski pribor ▪ prepoznajo in poimenujejo osnovno kuhinjsko posodo (lonec, kozica, ponev, skleda...) ▪ praktično uporabijo kuhinjski nož in drug kuhinjski pribor (kuhinjsko desko, strgalo, ročni ožemalnik za limone, odpiralnik za steklenice...) 	<p>Kuhinjski pribor in ročni pripomočki za pripravo hrane</p>	<p>Izvedba programa je odvisna od opreme v gospodinjski učilnici. Če gospodinjske učilnice na šoli ni, je program v prilagojeni obliki potrebno izvesti v razredu.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ razporejajo kuhinjski pribor in posodo na ustrezna mesta v omarah ▪ spoznajo in pripravijo sredstva za čiščenje ▪ čistijo kuhinjski pult, pomivalno korito in omarice ▪ sortirajo kuhinjske odpadke 	<p>Urejanje in čiščenje kuhinje ter shranjevanje odpadkov</p>	<p>Poudarek damo smotrni uporabi ekoloških čistil in negi rok po opravljenem delu.</p> <p>Učence opozarjamo na pravilno sortiranje kuhinjskih odpadkov (embalaža, biološki odpadki.....)</p>

	<ul style="list-style-type: none">▪ spoznajo pomembnost rednih obrokov▪ samostojno pripravljajo pogrinjke▪ pripravijo naravno limonado ali oranžado▪ pripravijo preprost narezek▪ pripravijo sendvič▪ skuhamo si čaj▪ skuhamo si kavo	Priprava dnevnih obrokov	
--	---	--------------------------	--

3.2 OBDELAVA GRADIV

3.2.1 PRVA STOPNJA			
OPERATIVNI CILJI	PRIMERI DEJAVNOSTI	PREDLAGANE VSEBINE	SPECIALNO DIDAKTIČNA PRIPOROČILA
PAPIR			
Učenci: <ul style="list-style-type: none"> • primejo list papirja. • list primejo z obema rokama- • ga zmečkajo in raztrgajo • postopek ponovijo pri različnih debelinah in kvalitetah papirnatih izdelkov. 	<ul style="list-style-type: none"> • trganje različnih papirnatih materialov. • trganje je lahko priprava na kaširanje 	Trganje	<ul style="list-style-type: none"> • pri vseh gradivih začnemo vedno s prijemanjem. • vedno tudi od mehkejšega k tršemu oz. od krhkejšega k trdnejšemu. • učenec naj izvede aktivnost s časopisnim papirjem ali toaletnim ter nato preide na pisarniški papir ali celo lepenko
Učenci: <ul style="list-style-type: none"> • papir zmečkajo z eno roko. • v dejavnosti združijo aktivnost obeh rok. • ob učitelji pomoči pogladijo list papirja. 	<ul style="list-style-type: none"> • mečkanje kroglice z eno roko • gubanje s pomočjo 	Mečkanje, gubanje	<ul style="list-style-type: none"> • učenec se z mečkanjem navaja na prijemanje premetov. podobno kot pri trganju, naj najprej mečka mehkejše materiale in nato postopoma prehaja na trše. • preko gubanja začenja uporabljati pritisk na ploskev. preko uporabe različnih kvalitet papirja se dejavnost, glede na uporabljeno moč,

			<p>lahko stopnjuje.</p> <ul style="list-style-type: none"> • učenec vzpostavlja koordinacije med obema rokama preko oblikovanja kroglice
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zmešajo lepilo iz moke in vode • namažejo ploskev • pritrdijo dve ploskvi skupaj • nadgrajujejo namazane površine. 	<ul style="list-style-type: none"> • lepi ravne večje površine • učenec spozna osnove kaširanja. 	Lepljenje	<ul style="list-style-type: none"> • vse dejavnosti naj najprej izvede samo z uporabo rok; lepilo iz moke in vode naj zmeša najprej z rokami in nato s pripomočkom • lepilo nato nanaša najprej z rokami in nato s pripomočkom, • najprej naj na rokah ugotovi lepljivost določenih snovi, pomagamo si lahko z medom, sladko vodo in nato z naravnim lepilo ter na koncu z industrijsko narejenim lepilom
UMETNE MASE - OBLIKOVANJE PLASTELINA IN DRUGIH UMETNIH MAS			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stisnejo maso v pest • maso stiskajo v obeh pesteh hkrati. • maso stiskajo z eno dlanjo ob drugo. • s pomočjo oblikujejo kroglico. • maso pregnetejo na ploskvi 	<ul style="list-style-type: none"> • sama dejavnost je tukaj pomembnejša od izdelka • cilj ni končni izdelek temveč izvedena dejavnost. 	Gnetenje	<ul style="list-style-type: none"> • dejavnost lahko povežemo s predhodnim mečkanjem papirja • dobra predvaja gnetenja je tudi stiskanje kroglice za povečevanje prstne moči, ki jo uporabljajo v prostem plezanju • zardi lažjega gnetenja se predhodno poslužujemo testa • postopoma preidemo na

			gostejše mase.
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • maso gladijo z rokami. • maso gladijo s pripomočki: <ul style="list-style-type: none"> ○ primejo pripomoček. ○ z dodatno pomočjo uporabijo pripomoček. 	<ul style="list-style-type: none"> • sama dejavnost je tukaj pomembnejša od izdelka • cilj ni končni izdelek temveč izvedena dejavnost. 	Valjanje	<ul style="list-style-type: none"> • dejavnost lahko povežemo s predhodnim mečkanjem papirja • dobra predvaja valjanja je glajenje s peskom posute površine, ali glajenje barve po risalnem listu • zaradi lažjega valjanja se predhodno poslužujemo testa. nato postopoma preidemo na gostejše mase
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • v maso odtisnejo svojo roko, nogo, posamezen prst • na večji površini se na maso lahko tudi usedejo • v maso vtiskujejo predmete z gladkimi površinami. • v maso odtiskujejo reliefne površine. • vsak odtis pogladijo z rokami. 	<ul style="list-style-type: none"> • sama dejavnost je tukaj pomembnejša od izdelka • cilj ni končni izdelek temveč izvedena dejavnost. 	Odtiskovanje	<ul style="list-style-type: none"> • odiskovanje lasnih delov telesa je dobra vaja za zaznavanje delov telesa ter kinestetičnih občutkov.
UMETNE MASE - STIROPOR			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pred lomljenjem primejo ploščo stiropora. • pri aktivnosti sodelujejo aktivno ne pasivno. 	<ul style="list-style-type: none"> • sama dejavnost je tukaj pomembnejša od izdelka • cilj ni končni izdelek temveč izvedena dejavnost. 	Lomljenje	<ul style="list-style-type: none"> • predhodne vaje prijemanja izvedemo s kompaktnejšimi predmeti. • lomljenje vadimo predhodno s krhkimi predmeti, tudi s

<ul style="list-style-type: none"> • pri lomljenju upognejo dlan 			krhkimi piškoti.
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • po plošči stiropora praskajo s prsti in nohti. • kocko stiropora potegnejo po brusnem papirju • iz kompaktne oblike naredijo iz stiropora prah. 	<ul style="list-style-type: none"> • sama dejavnost je tukaj pomembnejša od izdelka • cilj ni končni izdelek temveč izvedena dejavnost 	Brušenje	<ul style="list-style-type: none"> • igra z lesenimi premeti je igra s surovimi materiali • surovi materiali omogočajo svobodno domišljijško igro
LES			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • primejo ponujeno leseno igračo • vržejo predmet in ga ponovno pobere • leseni predmet ponudijo sogovorniku • vzpostavijo svojevrsten način igre 	<ul style="list-style-type: none"> • učenec se preko individualnega pristopa igra z lesenimi kockami ali drugimi lesenimi igračkami enostavni oblik. 	Igra z lesenimi igračkami	<ul style="list-style-type: none"> • igra z lesenimi premeti je igra s surovimi materiali • surovi materiali omogočajo svobodno domišljijško igro
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • po lesu praskajo s prsti in nohti • leseno kocko potegnejo po brusnem papirju 	<ul style="list-style-type: none"> • sama dejavnost je tukaj pomembnejša od izdelka • cilj ni končni izdelek temveč izvedena dejavnost 	Brušenje na lesenih kladicah	<ul style="list-style-type: none"> • igra z lesenimi premeti je igra s surovimi materiali • surovi materiali omogočajo svobodno domišljijško igro
TEKSTIL, USNJE			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • primejo ponujeno blago, kos usnja, pletenine ali krzno • vržejo predmet in ga ponovno poberejo • ponujeno tkanino ponudijo sogovorniku 	<ul style="list-style-type: none"> • mečkanje z eno roko • dejavnost, ki vključuje aktivnost mečkanja z obema rokama • primer aktivnosti je ponazoritev brisanja mize, mečkanje brisače 	Mečkanje	<ul style="list-style-type: none"> • učenec se z mečkanjem navaja na prijemanje premetov • mečka naj najprej mehkejše in tanjše materiale in nato postopoma prehaja na trše oz. debelejšje

<ul style="list-style-type: none"> • papir zmečkajo z eno roko. • v dejavnosti združijo aktivnost obeh rok. 			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • narezana trakova tkanine primejo z obema rokama • postopek ponovijo pri različnih debelinah in kvalitetah tkanin 	<ul style="list-style-type: none"> • sama dejavnost je tukaj pomembnejša od izdelka • cilj ni končni izdelek temveč izvedena dejavnost. • Združevanje aktivnost obeh rok 	Trganje	<ul style="list-style-type: none"> • s trganjem tkanine se razvija in utrjuje koordinacija gibov rok in moč.
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ob učitelji pomoči pogladijo list papirja • pogladijo različne kvalitete in vrste tkanine. 	<ul style="list-style-type: none"> • spoznavanje novih površin in materialov • božanje plišaste igrače, živali, krzna, tkanin • posnemanje likanja 	Glajenje	<ul style="list-style-type: none"> • z glajenjem s predvsem spodbuja taktilno zaznavanje različnih površin in ugotavljanje prijetnega od neprijetnega
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tkanino s pomočjo postavijo na lepilo • ob učiteljevi pomoči pogladijo list papirja. • v dejavnosti združijo aktivnost obeh rok 	<ul style="list-style-type: none"> • s pomočjo narejen kolaž 	Lepljenje	<ul style="list-style-type: none"> • z glajenjem s predvsem spodbuja taktilno zaznavanje različnih površin in ugotavljanje prijetnega od neprijetnega
KOVINE			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tubo in folijo zmečkajo z eno roko. • v dejavnosti združijo aktivnost obeh rok. • ob učiteljevi pomoči pogladijo plast folije 	<ul style="list-style-type: none"> • iztiskanje kovinske tube. • oblikovanje predmetov (kroglic svaljkov,) iz folije 	Mečkanje folije	<ul style="list-style-type: none"> • preko mečkanje tube začne uporabljati moč rok • preko uporabe različnih kvalitet kovinskih tub se dejavnost, glede na uporabljeno moč, lahko stopnjuje
<p>Učenci:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • sama dejavnost je tukaj 	Trganje folije	<ul style="list-style-type: none"> • predhodno ponovimo vaje z

<ul style="list-style-type: none"> • list folije primejo z obema rokama- • ga zmečkajo in raztrgajo • postopek ponovijo pri različnih debelinah in kvalitetah kovinskih folij. 	<p>pomembnejša od izdelka.</p> <ul style="list-style-type: none"> • cilj ni končni izdelek temveč izvedena dejavnost 		<p>mečkanjem in trganjem papirja.</p> <ul style="list-style-type: none"> • v dejavnosti združi aktivnost obeh rok
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • žico prepognejo z uporabo obeh rok. • jo prosto zvijejo • jo s pomočjo navijejo na roko. 	<ul style="list-style-type: none"> • sama dejavnost je tukaj pomembnejša od izdelka. • cilj ni končni izdelek temveč izvedena dejavnost 	<p>Prosto upogibanje žice</p>	<ul style="list-style-type: none"> • v dejavnosti je poudarjeno prijemanje in koordinacija rok • v dejavnosti združi aktivnost obeh rok

3.2.2 DRUGA STOPNJA			
OPERATIVNI CILJI	PRIMERI DEJAVNOSTI	PREDLAGANE VSEBINE	SPECIALNO DIDAKTIČNA PRIPOROČILA
PAPIR			
Učenci: <ul style="list-style-type: none"> • list primejo z obema rokama- • ga zmečkajo in raztrgajo • postopek ponovijo pri različnih debelinah in kvalitetah papirnatih izdelkov 	<ul style="list-style-type: none"> • trganje različnih papirnatih materialov. • trganje je lahko priprava na kaširanje. 	Trganje	<ul style="list-style-type: none"> • pri vseh gradivih začnemo vedno s prijemanjem. • vedno tudi od mehkejšega k tršemu oz. od krhkejšega k trdnejšemu. • učenec naj izvede aktivnost s časopisnim papirjem ali toaletnim ter nato preide na pisarniški papir ali celo lepenko..
Učenci: <ul style="list-style-type: none"> • v dejavnosti združijo aktivnost obeh rok • ob učitelji pomoči pogladijo list papirja 	<ul style="list-style-type: none"> • vzpostavljanje koordinacije med obema rokama preko oblikovanja kroglice • gubanje s pomočjo 	Mečkanje, gubanje	<ul style="list-style-type: none"> • učenec se z mečkanjem navaja na prijemanje premetov. podobno kot pri trganju, naj najprej mečka mehkejše materiale in nato postopoma prehaja na trše. • preko gubanja začenja uporabljati pritisk na ploskev • preko uporabe različnih kvalitet papirja se dejavnost, glede na uporabljeno moč, lahko stopnjuje.
Učenci: <ul style="list-style-type: none"> • samostojno zmešajo lepilo iz moke in vode • namažejo ploskev 	<ul style="list-style-type: none"> • lepljenje ravne večje površine • spoznavanje osnove kaširanja. 	Lepljenje	<ul style="list-style-type: none"> • vse dejavnosti naj najprej izvede samo z uporabo rok; lepilo iz moke in vode naj zmeša najprej z rokami in nato

<ul style="list-style-type: none"> • pritrđijo dve ploskvi skupaj • nadgrajujejo namazane površine. • uporabljajo pripomočke, kot so čopiči, valji, deščice 			<ul style="list-style-type: none"> • s pripomočkom. • lepilo nato nanaša najprej z rokami in nato s pripomočkom, • najprej naj na rokah ugotovi lepljivost snovi
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podobno kot pri mečkanju, naj uporabijo obe roki • z eno dlanjo naj gladijo drugo dlan 	<ul style="list-style-type: none"> • svaljkanje testa, žvečilnega gumija, gline in na koncu papirja 	Svaljkanje	<ul style="list-style-type: none"> • postopna dejavnosti je pomembna zato, ker je papir trši od predhodno uporabljenih materialov. • svaljkanje je dejavnost, ki vzpodbuja koordinacijo med obema rokama.
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • s pomočjo prepognejo list papirja • pogladijo nastali rob • prosto zvijejo list • list prepognejo po zastavljeni liniji. 	<ul style="list-style-type: none"> • dejavnost je pomembnejša od izdelka • cilj ni končni izdelek temveč izvedena dejavnost • pripogibanje najprej že v naprej pritrjene in nalomljene lepenke in kasneje pritrjenega lista papirja 	Pripogibanje	<ul style="list-style-type: none"> • pregibanje je nadgradnja gubanja, ki ga je na prvi stopnji učenec izvajal s pomočjo. • pripogibanje je najprej izvedeno s pomočjo • na začetku dejansko lomi trše papirne materiale. ki ti so predhodno narezani z nožkom.
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokrov luknjača potisnejo navzdol. • šilo prosto zabadajo v pisarniški papir. • šilo zabadajo s pomočjo po debelejši črti. 	<ul style="list-style-type: none"> • luknjanje papirja z luknjačem in nato s šilom. 	Luknjanje	<ul style="list-style-type: none"> • na tej stopnji je še vedno pomembno, da učenec spoznava nove pripomočke in rokuje z njimi, pa čeprav je z njegove strani dejavnost izvedena pasivno.
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • primejo škarje. • ročaje škarij obdržijo v 	<ul style="list-style-type: none"> • sama dejavnost je tukaj pomembnejša od izdelka. • učenec skupaj z učiteljem 	Striženje	<ul style="list-style-type: none"> • na tej stopnji je še vedno pomembno, da učenec spoznava nove pripomočke in

<p>pravilnem prijemu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • strižejo vpeti list papirja. 	<p>okusi striženje in rokovanje s škarpami</p>		<p>rokuje z njimi. pa čeprav je z njegove strani dejavnost izvedena pasivno</p>
UMETNE MASE - OBLIKOVANJE PLASTELINA IN DRUGIH UMETNIH MAS			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • maso stiskajo v obeh pesteh hkrati. • maso stiskajo z eno dlanjo ob drugo. • s pomočjo oblikujejo kroglico. • maso pregnetejo na ploskvi 	<ul style="list-style-type: none"> • cilj ni končni izdelek temveč izvedena dejavnost 	<p>Gnetenje</p>	<ul style="list-style-type: none"> • dejavnost lahko povežemo s predhodnim mečkanjem papirja. • dobra predvaja gnetenja je tudi stiskanje kroglice za povečevanje prstne moči, ki jo uporabljajo v prostem plezanju.
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • maso gladijo z rokami. • maso gladijo s pripomočki: <ul style="list-style-type: none"> ○ primejo pripomoček. ○ z dodatno pomočjo uporabijo pripomoček. 	<ul style="list-style-type: none"> • dejavnost je dejansko nakazana z vsebino • cilj ni končni izdelek temveč izvedena dejavnost. 	<p>Valjanje</p>	<ul style="list-style-type: none"> • valja najprej mehkejša materiale, kot so testo, glina,... • kot pripomoček se v skupini poslužujemo steklenic, posod • med valjanjem moramo upoštevati dvoje; učenec mora med valjanjem pritiskati ob površino in hkrati usmerjati valjar naprej in nazaj
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • v maso odtisnejo svojo roko, nogo, posamezen prst • na večji površini se na maso tudi usedejo • v maso vtiskujejo predmete z gladkimi površinami. • v maso odtiskujejo reliefne površine • vsak odtis pogladi z rokami 	<ul style="list-style-type: none"> • sama dejavnost je tukaj pomembnejša od izdelka • cilj ni končni izdelek temveč izvedena dejavnost 	<p>Odtiskovanje</p>	<ul style="list-style-type: none"> • odiskovanje lasnih delov telesa je dobra vaja za zaznavanje delov telesa ter kinestetičnih občutkov.

UMETNE MASE - STIROPOR			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pred lomljenjem primejo ploščo stiropora. • med dejavnostjo so aktivni ne pasivni • pri lomljenju upognejo dlan. 	<ul style="list-style-type: none"> • sama dejavnost je tukaj pomembnejša od izdelka. • cilj ni končni izdelek temveč izvedena dejavnost 	Lomljenje	<ul style="list-style-type: none"> • predhodne vaje prijemanja izvedemo s tršimi predmeti.
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • po plošči stiropora praskajo s prsti in nohti. • kocko stiropora potegnejo po brusnem papirju. • iz kompaktne oblike naredijo iz stiropora prah. 	<ul style="list-style-type: none"> • sama dejavnost je tukaj pomembnejša od izdelka • cilj ni končni izdelek temveč izvedena dejavnost. 	Brušenje	<ul style="list-style-type: none"> • igra z lesenimi predmeti je igra, s surovimi materiali. • surovi materiali omogočajo svobodno domišljjsko igro.
<p>Učenec:</p> <ul style="list-style-type: none"> • z rokami uprizori pantomima žiga – žaga. • pantomime ponovi s pritrjeno nitko. 	<ul style="list-style-type: none"> • prepolavljanje stiropora z nitko 	Rezanje	<ul style="list-style-type: none"> • nitko ima, preden jo prime, pritrjeno na dlani. smiselno je da začuti gib, ki posnema žaganje. • dejavnost je izvedena s pomočjo
LES			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • primejo ponujeno leseno igračo. • vržejo predmet in ga ponovno pobere. • leseni predmet ponudijo sogovorniku. • vzpostavijo svojevrsten način igre. 	<ul style="list-style-type: none"> • osnovna igra z lesenimi igračkami enostavnih oblik: <ul style="list-style-type: none"> ▪ prijemanje, metanje ▪ sestavljanje in podiranje ▪ rušenje s celim telesom 	Igra z lesenimi igračkami	<ul style="list-style-type: none"> • igra z lesenimi predmeti je igra s surovimi materiali. • surovi materiali omogočajo svobodno domišljjsko igro.

<ul style="list-style-type: none"> • sestavijo stolpe in zidove iz lesenih kock. 			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • leseno kocko potegnejo po brusnem papirju. 	<ul style="list-style-type: none"> • sama dejavnost je tukaj pomembnejša od izdelka • cilj ni končni izdelek temveč izvedena dejavnost. 	Brušenje na lesenih kladicah	<ul style="list-style-type: none"> • igra z lesenimi premeti je igra s surovimi materiali • surovi materiali omogočajo svobodno domišljjsko igro.
<p>Učenci:jo</p> <ul style="list-style-type: none"> • vpet brusni papir potegne preko lesene ploskve. • brusijo večjo neomejeno površino. • kladico vodijo s kratkimi gibi po manjši ploskvi 	<ul style="list-style-type: none"> • sama dejavnost je tukaj pomembnejša od izdelka • cilj ni končni izdelek temveč izvedena dejavnost 	Brušenje z lesenimi kladicami	<ul style="list-style-type: none"> • igra z lesenimi premeti je igra s surovimi materiali. • surovi materiali omogočajo svobodno domišljjsko igro • tekom te igre lahko usmerjamo otrokove gibe navzdol, navzgor, levo, desno in v smeri obeh diagonal.
<p>Učenci</p> <ul style="list-style-type: none"> • lepilo ali barvo razmažejo po ploskvi z rokami in s pomočjo. • lepilo ali barvo razmažejo po ploskvi s pripomočkom • maso razmaže s krožnimi gibi • uporabi gibanje navzdol in navzgor ter levo in desno 	<ul style="list-style-type: none"> • sama dejavnost je tukaj pomembnejša od izdelka • cilj ni končni izdelek temveč izvedena dejavnost. 	Lepljenje, barvanje	<ul style="list-style-type: none"> • tekom te igre lahko usmerjamo otrokove gibe navzdol, navzgor, levo, desno in v smeri obeh diagonal • dejavnost je lahko izvedena s pomočjo ali brez. • lepilo nanaša najprej z rokami in nato s pripomočkom, podobno barva.
TEKSTIL, USNJE			
<p>Učenci</p> <ul style="list-style-type: none"> • primejo ponujeno blago, kos usnja, pletenine ali krzno. • vržejo predmet in ga ponovno poberejo • ponujeno tkanino ponudijo sogovorniku. 	<ul style="list-style-type: none"> • mečkanje tkanin z obema rokama • mečkaje različnih tkanin • mečkanje mokrih tkanin • ožemanje tkanin 	Mečkanje	<ul style="list-style-type: none"> • učenec se z mečkanjem navaja na prijemanje premetov • mečka naj najprej mehkejše materiale in nato postopoma prehaja na trše

<ul style="list-style-type: none"> • papir zmečkajo z eno roko. • v dejavnosti združijo aktivnost obeh rok. 			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • narezana trakova tkanine primejo z obema rokama. • postopek ponovi pri različnih debelinah in kvalitetah tkanin • vpeta trakova prepletajo v diagonali 	<ul style="list-style-type: none"> • sama dejavnost je tukaj pomembnejša od izdelka • cilj ni končni izdelek temveč izvedena dejavnost. • prepletanje kit iz trakov 	Trganje	<ul style="list-style-type: none"> • s trganjem tkanine se razvija in utrjuje koordinacija gibov rok in moč • podobno s prepletanjem
<p>Učenci</p> <ul style="list-style-type: none"> • ob učitelji pomoči pogladijo list papirja. • pogladijo različne kvalitete in vrste tkanine. 	<ul style="list-style-type: none"> • gladi lahko plišaste igrače, živali,.... • vaja za glajenje je prikaz likanja. • izražanje ugodja in neugodja 	Glajenje	<ul style="list-style-type: none"> • z glajenjem s predvsem spodbuja taktilno zaznavanje različnih površin in ugotavljanje prijetnega od neprijetnega.
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tkanino postavijo na lepilo • ob pogladijo blago • v dejavnosti združi aktivnost obeh rok 	<ul style="list-style-type: none"> • kolar iz tkanin. 	Lepljenje	<ul style="list-style-type: none"> • lepilo nato nanaša najprej z rokami in nato s pripomočkom
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • primejo škarje. • ročaje škarij obdržijo v pravilnem prijemu. • strižejo vpeto tkanino. 	<ul style="list-style-type: none"> • sama dejavnost je tukaj pomembnejša od izdelka. • učenec skupaj z učiteljem okusi striženje in rokovanje s škarjami. 	Striženje	<ul style="list-style-type: none"> • na tej stopnji je še vedno pomembno, da učenec spoznava nove pripomočke in rokuje z njimi. pa čeprav je z njegove strani dejavnost izvedena pasivno •
KOVINE			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • papir zmečkajo z eno roko. • v dejavnosti združijo aktivnost 	<ul style="list-style-type: none"> • iztiskanje kovinske tube. • oblikovanje predmetov (kroglic svaljkov,) iz folije 	Mečkanje folije	<ul style="list-style-type: none"> • preko mečkanje tube naprimer začenja uporabljati moč rok. preko uporabe različnih

<p>obeh rok.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ob učitelji pomoči pogladijo list papirja 			<p>kvalitet kovinskih tub se dejavnost, glede na uporabljeno moč, lahko stopnjuje.</p>
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • list folije primejo z obema rokama • ga zmečkajo in raztrgajo • postopek ponovijo pri različnih debelinah in kvaliteta kovinskih folij. 	<ul style="list-style-type: none"> • dejavnost je dejansko nakazana z vsebino. • cilj ni končni izdelek temveč izvedena dejavnost. 	Trganje folije	<ul style="list-style-type: none"> • v dejavnosti združi aktivnost obeh rok
<p>Učenec:</p> <ul style="list-style-type: none"> • žico prepognejo z uporabo obeh rok. • jo prosto zvijejo • s pomočjo jo navijejo na roko. 	<ul style="list-style-type: none"> • dejavnost je dejansko nakazana z vsebino. • cilj ni končni izdelek temveč izvedena dejavnost. • v dejavnosti združi aktivnost obeh rok 	Prosto upogibanje žice	<ul style="list-style-type: none"> • v dejavnosti je poudarjeno prijemanje in koordinacija rok.
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • žico s krožnimi gibi ene in druge roke ovijejo okrog nizkega okroglega predmeta. • žico si ovije okrog roke. 	<ul style="list-style-type: none"> • sama dejavnost je tukaj pomembnejša od izdelka. • učenec skupaj z učiteljem okusi striženje in rokovanje s škarjami. • učitelj skupaj z učencem navija žico na nizek pritrjen predmet in nato na roko. 	Navijanje žice	<ul style="list-style-type: none"> • preden navije žico naj opravi vajo z debelejšo nitjo in šele nato z mehkejšo žico. • nadgradnja vaje je upogibanje žice po predlogi • dejavnost je izvedena s pomočjo
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • primejo škarje. • ročaje škarij obdržijo v pravilnem prijemu. • strižejo vpeti list folije 	<ul style="list-style-type: none"> • sama dejavnost je tukaj pomembnejša od izdelka. • učenec skupaj z učiteljem okusi striženje in rokovanje s škarjami. 	Striženje folije	<ul style="list-style-type: none"> • na tej stopnji je še vedno pomembno, da učenec spoznava nove pripomočke in rokuje z njimi. • pa čeprav je z njegove strani dejavnost izvedena pasivno
<p>Učenci:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • sama dejavnost je tukaj 	Tepanje (tolčenje kovine)	<ul style="list-style-type: none"> • na tej stopnji je še vedno

<ul style="list-style-type: none"> • uporabijo ponujeni pripomoček. • prosto udarjajo po vpeti kovini. • s pomočjo sestavijo preprost vzorec. 	<p>pomembnejša od izdelka.</p> <ul style="list-style-type: none"> • striženje in rokovanje s škarjami 		<p>pomembno, da učenec spozna nove pripomočke in rokuje z njimi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • pa čeprav je z njegove strani dejavnost izvedena pasivno • dejavnost je izvedena s pomočjo
--	--	--	--

3.2.3 TRETJA STOPNJA

OPERATIVNI CILJI	PRIMERI DEJAVNOSTI	PREDLAGANE VSEBINE	SPECIALNO DIDAKTIČNA PRIPOROČILA
PAPIR			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prepoznajo osnovne lastnosti papirnih gradiv -Ugotavljajo razlike med papirnimi gradivi - spoznajo osnovne načine obdelave papirnih gradiv -Razvijejo ročno spretnost in natančnost pri delu, vztrajnost, samostojnost - Osvojijo varno bivanje in delo v delavnici -Osvojijo delovne navade in spretnosti -Razvijejo individualne sposobnosti -Razumejo navodila -Smotrno uporabljajo materiale -Urejenost delovnega okolja -Razvijejo pozitiven odnos do dela in zaposlitve. <p>Učenec zna pravilno držati in uporabljati škarje</p>	<p>mečkanje, svaljkanje, trganje</p>	<p>Ročno oblikovanje papirja</p> <p>Uporaba ročnih orodij za obdelavo papirja</p>	<p>Osnovne delovne tehnike iz področja oblikovanja papirja se močno povezujejo z likovno vzgojo.S tem osnovnim načinom pripravljamo materjal za izdelavo lepljenke, mozaika, kaširanih skulptur ali ročno izdelanega papirja. Takšna obdelava papirja je primerna za vse stopnje, možna pa je tudi v kombinaciji skupinskega dela sposobnostno heterogenih skupin. V začetnih fazah trganja in mečkanja uporabljamo časopisni papir kot najprimernejši.</p> <p>Stopnja zahtevnosti gubanja papirja lahko niha od zelo enostavne zaposlitve, pa vse do zelo zahtevne delovne operacije.(origami). Za gubanje kartona ob ravnilu je potrebno uporabiti tehniko biganja.</p> <p>Uporabo škarij postopno uvajamo preko prostega striženja, striženja po črtah do natančnega striženja</p>

<p>Varnost pri uporabi ostrih orodij Urjenje kordinacije rok Vaja motorike rok</p> <p>Učenec zna uporabljati šilo in luknjač</p>	<p>gubanje, prepogibanje prosto ali ob ravnilu</p> <p>striženje</p> <p>rezanje biganje</p>	<p>enostavnejših in postopoma zahtevnejših oblik.</p> <p>Papir režemo z nožem ob kovinski opori. Preciznejša oblika uporabe noža ob opori je biganje. Obrezovanje je zahtevna operacija, ki zahteva veliko mero natančnosti. Namizni obrezovalni noži z prilagodljivim ravnilom (vodilom) so v običajnih šolskih razmerah namenjeni obrezovanju polkartona, šolske delavnice bodo le redko opremljene z knjigoveškimi obrezovalnimi noži.</p> <p>Za perforiranje in luknjanje s pomočjo šila ali luknjača je potrebno pripraviti ustrezno podlago iz mehkejšega lesa (najbolje lipovega). Pri uporabi igle pa zadošča podloga iz debelejše krpe. Perforiranje kot obdelava navadno ni samo po sebi namen, ampak se kombinira z istrigavanjem, perforiranjem v vzgibu, šivanjem...</p> <p>Pri lepljenju različnih papirnih materialov moramo pri uporabi lepil, ki vsebujejo vodo upoštevati ob sušenju različne rasteznostne količnike materialov.</p>
--	--	--

<p>Navajanje na smotrno uporabo materialov</p> <p>Urjenje ploskovne in prostorske predstavnosti Urjenje ročnih spretnosti Spoznavanje lastnosti materiala</p> <p>Spoznati tehnologijo izdelave papirja</p> <p>Navajanje na estetsko vrednotenje materialov, oblik in barv</p>	<p>perforiranje, luknjanje</p> <p>lepljenje enakih ali različnih materialov lepljenje v obliko</p> <p>ploskovno kaširanje</p> <p>prostorsko kaširanje</p> <p>oblikovanje papirne mase kaširanje po modelu</p> <p>ročna izdelava papirja</p> <p>barvanje in tiskanje (praskanka, tiskanje s paličicami, monotipija,</p>	<p>Spajanje papirja</p> <p>Površinska obdelava</p>	<p>Pri ploskovnem kaširanju navadno nalepljamo tanjši papir na debelejši karton, zaradi različnih razteznosti materialov je potrebno papir enake kvalitete nalepiti tudi na hrbtno stran podloge. najkvalitetnejši nanos lepila dosežemo s pomočjo nanašalnega stroja, ki pa ni običajen v šolski delavnici</p> <p>To področje se najbolj povezuje z likovno vzgojo. V delavnico lahko sodijo grafične tehnike različnih zvrsti, ki se kombinirajo tudi z obdelavo drugih materialov (lesorez, linorez., sitotisk...)</p>
---	--	--	---

	simetrično slikanje, grafika,)		
LES			
<p>Učenci ob delu spoznavajo:</p> <ul style="list-style-type: none"> -področja uporabe lesa -posek in spravilo lesa -strukturo inlastnosti različnih vrst lesa <p>Učenci ob delu:</p> <ul style="list-style-type: none"> -urijo ročne spretnost -koordinacijo gibov -pozornost in vztrajnost -spoznavajo nevarnosti pri delu z ročnimi orodji in stroji <p>Spoznati lastnosti ob ročnem delu Pravilno uporabljati ročno orodje</p> <p>Zavedati se nevarnosti ob uporabi strojev -pridobiti izurjenost prepoznavanja stopnje gladkosti lesne strukture</p>	<p>-sestavljanje, zlaganje, vlaganje, prelaganje -Prijemanje predmeta, potiskanje, prestavljanje, nošenje, -hkratno prijemanje z obema rokama</p> <p>Brušenje z lesenimi kladicami, Uporaba gumijaste kladice, Uporaba rašpe različnih oblik in hrapavosti enako tudi piljenje lesa z različnimi lesnimi pilami</p> <p>Brušenje na tračni, kolutni brusilki in v brusilnem bobnu.</p>	<p>Montažna dela ter sortiranje in pakiranje</p> <p>Ročno brušenje, piljenje, rašpanje</p> <p>Strojno brušenje</p>	<p>Navajati učence na najbolj smotrno uporabo energije pri določeni zaposlitvi. Pomemben je tudi položaj celega telesa pri različnih zaposlitvah. Učence navajamo na prijemanje in zajemanje manjših ali večjih predmetov iz kupa -sestavljamo lahko z ali brez mehanske opore, z eno ali več operacijami pri zaposlitvi - Učitelj naj celotni postopek zaposlitve dobro prouči in najde najustreznejše rešitve. Elemente, ki bodo vidni po površinski obdelavi moramo brusiti v smeri vlaken. če pa barvamo les s prekrivajočimi barvami, potem iglavce brusimo v smeri pravokotno na vlakna. Lesena ali gumijasta kladica morata biti ustrezne velikosti. Lesene si lahko izdelamo tudi sami, pod brusni papir lahko podložimo plast filca ali klobučevine. Pri tračni brusilki navadno brusimo v smeri vlaken, kolutne brusilke pa so</p>

<p>Obvladati ročno orodje</p> <p>Vzgoja natančnosti reza</p> <p>Razvoj drobne motorike roke</p> <p>Vzgoja varnosti pri delu, tudi v primeru, ko učenec le asistira učitelju</p> <p>Glede na stopnjo prizadetosti je strojno žaganje primerno le za redke učence naše populacije in še to ob asistenci učitelja.</p>	<p>Žaganje z lisičjim repom, mizarsko žago, lokarico</p> <p>Žaganje z žago z vodili</p> <p>Rezljanje z žagico za rezljanje vpeto v lok ob uporabi »zajca«</p> <p>Žaganje na tračni žagi</p> <p>Žaganje na krožni žagi</p>	<p>Ročno žaganje</p> <p>Strojno žaganje</p>	<p>primerne za čelno brušenje pod ustreznim kotom.</p> <p>Brusilni bobni pa so primerni za brušenje manjših obdelovancev v večjih količinah.</p> <p>Pri delu obvezno upoštevamo vse zaščitne mere.</p> <p>Ročno žaganje je zahtevno delo, zato bo večina učencev uporabljala to tehniko v fazi osnovnega razreza uporabljenega materiala.. zaradi varnega dela moramo posebno pozornost posvetiti prvemu rezu.</p> <p>Žaganje z žago z vodili pa je že lahko primerno tudi za končno obdelavo izdelka.. Pri tem je pomembno, da je žaga močno vpeta na delovno mizo.</p> <p>Zahtevnost te tehnike lahko uravnavamo z uporabo različno zahtevnih materialov (vezana plošče, poln les različnih debelin...).Pripomoček za žaganje »zajec« naj bo primerno velik, nikako ne premajhen.</p>
<p>Obvladati uporabo električnih ročnih orodij bo možno le posameznim izbrancem, ki izrazito izstopajo v svojih psihofizičnih sposobnostih.</p> <p>Upoštevanje navodil varstva pri delu</p> <p>Obvladati uporabo ročnega obliča</p> <p>Spoznati lastnosti obdelovanca</p> <p>Praivajanje na podajanje materiala stroju</p>	<p>Žaganje na vbodni žagi in izrezovalki</p> <p>Uporaba ročnega obliča</p>	<p>Ročno poravnavanje</p> <p>Debelinjenje na lesni debelinki in površinsko poravnavanje</p>	<p>Žagin list mora biti v celoti prekrit, razen tistega dela, ki neposredno žaga.</p> <p>To delo bo opravljal le malo učencev, ali pa nobeden od njih.</p>

<p>Upoštevanje navodil varstva pri delu</p> <p>Obvladati uporabo ročnega svedra Urjenje kordinacije gibov Razvijanje motorike rok Obvladovanje varnega načina uporabe strojev</p> <p>Obvladati uporabo dleta in kladiva Urjenje koordinacije gibov navajanje na estetsko vrednotenje materiala</p> <p>Spoznati načine spajanja lesa Spoznati uporabljene materiale Smotrna in ekonomična uporaba materialov</p> <p>Obvladati tehniko zabijanja žebeljev in vijačenja.</p>	<p>Stroji so navadno primerni tako za debelinjenje kot za poravnavanje</p> <p>Postopnost naj pripelje učenca od ročnega do strojnega vrtanja.</p> <p>Rezbarjenje Dletenje (kiparjenje) Uporaba mizarskega in rezbarskega dleta</p> <p>Lepljenje, spajanje z žebli,</p>	<p>Vrtanje z ročnimi svedri</p> <p>Strojno vrtanje</p> <p>Odvzem materiala polnemu lesu</p> <p>Spajanje lesa</p>	<p>Namenjeno bo pogostoma učitelju za osnovni razrez materiala. Pri tem pa mu bodo učenci lahko asistirali z podajanjem in odvzemanjem obdelovancev. Pri tem moramo paziti, da bo zaščitna kapa le največ 5 mm nad obdelovancem, razporni klin pa največ 10 mm za žagnim listom. žagni list sme gledati največ 10 mm nad obdelovancem. žaga mora biti dobro nabrušena.</p> <p>Bolj primerna je šolska mizarska univerzalka kot pa ročna elektirčna vbodna žaga. Obdelovanec vodimo ob vodilu ali trnu, lahko tudi po risu. to delo bodo sposobni opravljati le tisti učenci, ki imajo razvito fino motoriko in smisel za enakomerno podajanje.</p> <p>Ročno bodo učenci lahko poravnavali le tanjše obdelovance po robu, tehniko površinskega poravnavanja pa bodo težje osvojili. Ta tehnika pa je lahko uporabna in zanimiva pri bolj prostem oblikovanju lesa (kiparjenju).</p> <p>Učenec sme strojno poravnavati le tanjše ravne robove.Širina delovnega vretena mora biti enaka širini obdelovanca, ves preostali del rezila</p>
---	--	--	---

<p>Urjenje kordinacije gibov Urjenje kordinacije oko- roka</p> <p>Spoznati pomen zaščitnih premazov Vzgoja ekologije</p> <p>Navajanje na uporabo električnih ročnih strojev Ekološka ozaveščenost Upoštevanje navodil varstva pri delu</p>	<p>Spajanje z žebli Spajanje z lesnimi in sponskimi vijaki Uporaba ročnih in električnih izvijačev.</p> <p>Barvanje in lakiranje Ročno barvanje s čopiči Barvanje z potapljanjem</p> <p>Barvanje s pomočjo brizgalne pištole.</p>	<p>Površinska zaključna obdelava lesa</p>	<p>pa mora biti zakrit. Debelinjenje je varnejše. Pri tem delu sta zaposlena dva učenca. Prvi vlaga elemente v debelinko, drugi pa iz nje jemlje obdelovance.. pri tem delu morata oba stati ob strani stroja, da se izogneta posledicam morebitnega povratnega udarca.</p> <p>Pozornost posvetimo drži ročnega svedra, ki naj bo izrazito pravokotna. Priporočena je uporaba namiznega strojnega svedra</p> <p>Pri izdelavi plitkega in globokega reljeva ter lesene skulpture lahko poleg osnovnega orodja (mizarskega in rezbarskega dleta) uporabljamo tudi vso drugo ročno in strojno orodje za odvzem materiala polnega lesa.(lipovega, bukovega) Obdelovanci so lahko tudi večjih dimenzij, kjer lahko pri obdelavi zaposlimo tudi več učencev. Pri tem delu je bistveno, da je obdelovanec trdno vpet. Ob uporabi dlet obvezno uporabljamo lesena kladiva ter zaščitne rokavice.</p> <p>Lepljenje bo kvalitetnejše ob izdelavi lesnih vezi. Pri ploskovnem ali robovnem lepljenju pa morata biti</p>
--	---	---	--

			<p>oba obdelovanca obvezno stisnjeno speta. Le tako bo lepljenje kvalitetno. Ob uporabi kladiva moramo biti pozorni da je kladivo dobro vpeto v torišče, sicer kladivo lahko postane nevarno orodje,</p> <p>Vijačenju lesa moa predhoditi vrtanje.</p> <p>Pri uporabi električnih izvijačev so varnostna navodila podobna kot pri uporabi ročnega vrtalnega orodja, saj se ta orodja lahko pojavljajo tudi v medsebojni kombunaciji.</p> <p>Les ki ima več kot 10% vlage moramo pred barvanjem osušiti.</p> <p>Lak ali lužilo mora imeti ustrezno viskoznost.</p> <p>Primernejše za šolsko delo so barve ki so topne v vodi.</p> <p>Nanašanje barve z brizgalno pištolo manj uporabljamo saj je zahtevno in ekološko in zdravstveno manj primerno.</p>
--	--	--	--

KOVINE			
<p>Učenci naj spoznajo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - delitev kovin - skupne lastnosti kovin <p>Obvladati osnovna oblikovanja žice Navajanje na pravilno uporabo orodij Vzgoja vrednotenja oblike in materiala</p> <p>Urjenje motorike rok</p>			
<p>Navajanje na pravilno uporabo ročnega orodja zlasti škarij</p> <p>Urjenje kordinacije</p>	<p>prosto krivljenje</p> <p>rezanje, sekanje, ščipanje</p>	<p>Oblikovanje žice</p> <p>Oblikovanje folije</p> <p>Oblikovanje tanke pločevine</p>	<p>Primerna je zlasti mehkejša žica, ki ni občutljiva na lom (bakrena) Osnovno oblikovanje žice je prostoročno</p> <p>Uporaba ustreznih orodij</p>
<p>Spoznati lastnosti materiala obvladati uporabo kladiva različne trdote in teže</p> <p>Obvladati uporabo takerja</p>	<p>krivljenje po šabloni prepogibanje, mečkanje, stiskanje ročno rezanje uporaba namiznih škarij</p> <p>tapanje</p>		<p>Šablona je lahko delna, ali celostne. Pri delnih oblikujemo posamezne elemente, ki pa so enotno povezani v celoto. izogibajmo se prekinjanju žice.</p> <p>Začetne prostoročne zaposlitve</p>
<p>Navajanje na pravilno uporabo ročnega orodja za obdelavo kovin</p>	<p>hladno odtiskovanje</p> <p>striženje</p>	<p>Oblikovanje tanke pločevine z ročno stiskalnico (taker) Razrez pločevine</p> <p>Vrtanje</p>	<p>Tehnika je del tehnološkega postopka pri izdelavi različnih izdelkov. pri delu je obvezna uporaba zaščitnih rokavic.</p>

<p>Uporaba električnega vrtalnega stroja</p> <p>Spoznavanje lastnosti kovin</p> <p>Uporaba električnih strojev</p> <p>Upoštevanje navodil varstva pri delu</p> <p>Spoznavanje načinov vzdrževanja ročnega orodja</p> <p>Upoštevanje navodil varstva pri delu</p> <p>Spoznati nevarnosti rezil (nabrušenih in nenabrušenih)</p> <p>Spoznati načine razstavljivega in trajnega spajanja kovin</p> <p>Obvladati kovičenje</p> <p>Spoznati načine toplotnega spajanja kovin</p> <p>Spoznati načine površinske zaščite kovin</p> <p>Ekološka ozaveščenost</p>	<p>žaganje</p> <p>strojno vrtanje</p> <p>čiščenje rje</p> <p>piljenje</p> <p>strojno brušenje</p> <p>nož</p> <p>škarje</p> <p>žaga</p> <p>razpirjanje žage</p> <p>spajanje z vijaki</p> <p>kovičenje</p> <p>cinjenje in spajkanje</p> <p>zaščitni premazi</p> <p>Barvanje in lakiranje</p>	<p>Brušenje</p> <p>Brušenje rezil</p> <p>Spajanje kovine</p>	<p>Primerna je aluminijeva in še boljje bakrena pločevina. uporabljamo različno težka kladiva, nastavkov in šablon. tepamo na podstavku iz vsaj 5 cm debelega bukoveg lesa, ki je podložen z mehkejšim materjalom (npr. vrečo peska).</p> <p>Pri prostoročnem tepanju je potrebno precej vaje za osvojitvev koncentričnega udarjanja s kladivom od sredine proti obodu.. Udarjamo iz zgloba roke, ročaj držimo na koncu. obvezna je uporaba zaščitnih rokavic. Uporabimo matrico z željeno obliko in motivom, ki jo vtiskamo na tanjšo pločevino.</p> <p>Za razrez pločevine uporabljamo namizne preščipne škarje. Učenci bodo uporabljali le ročno orodje za žaganje pločevine. Obvezna je uporaba zaščitnih očal. Za vrtanje kovine uporabljajmo zgolj namizni vrtalni stroj . Obdelovanec mora biti obvezno vpet. Vrtanje debelejših obdelovancev zahteva hlajenje vrtalnega svedra.</p> <p>Uporaba ročne pile različnih oblik in hrapavosti.</p> <p>Pri strojnem brušenju je obvezna uporaba vseh zaščitnih sredstev</p>
--	--	--	--

			<p>(rokavice, očala, zaščite na brusilnam kamnu)</p> <p>Brušenje rezil je pogostno opravilo učitelja, saj je njegova naloga tudi vzdrževanje orodja in strojev. Učenci tega dela ne bodo opravljali.</p> <p>Za kvaliteten spoj z vijaki mora biti predhodno izvrtana luknja ustrezne dimenzije.</p> <p>Pri vijachenju uporabljajmo ustrezne podložke (gladke, zvezdaste)</p> <p>Zakovice oblikujemo z primernim orodjem. Podloga kovičenja naj bo iz primerne bukovega lesa z zaščitno vdolbino za glavo zakovice.</p> <p>Tehniko uporabljamo na področju elektotehnike, pa tudi za spajanje elementov izdelkov iz žice.</p> <p>Zaščitni premazi ter laki in barve za kovino so pogosto zdravju škodljivi.</p>
USNJE IN TEKSTIL			
<p>Učenec naj spozna.</p> <ul style="list-style-type: none"> - lastnosti tekstilnih materialov in usnja - načine obdelave teh materialov - načine vzdrževanja in nege oblačil in 	Mečkanje, trganje		Te osnovne tehnike vodijo k osnovnemu spoznavanju materiala.

<p>obutve, ki so narejeni iz obravnavanih materialov</p> <p>Učenec zna uporabljati pripomočke in orodja za obdelavo tekstilne niti</p> <ul style="list-style-type: none"> - šivanko - škarje - kvačko - pletilke <p>Učenci ob tem urijo.</p> <ul style="list-style-type: none"> - ročne spretnosti - vztrajnost - natančnost <p>Spoznati načine izdelave tekstilnih izdelkov</p> <p>Spoznati in obvladati osnovne načine spajanja tekstila</p> <p>Spoznati in obvladati osnovne načine spajanja usnja</p> <p>Spoznati in osvojiti osnovno znanje šivanja</p> <p>Osvojiti znanje šivanja gumbov</p> <p>Spoznavanje in osvajanje znanja strojnega šivanja</p> <p>Osvojiti znanja iz področja vzdrževanja</p>	<p>Striženje, rezanje</p> <p>Pretikanje, ovijanje, prepletanje, tkanje, tkaničenje, vozlanje, pletenje, kvačkanje, obšivanje</p> <p>Pletenje vrvice</p> <p>Prepletanje na okvirju (dvo in večbarvna osnova)</p> <p>Tkaničenje na preštevni tkanini</p> <p>Vezenje s križci na juto</p> <p>Vozlanje na juto</p> <p>Tkanje na ročnih statvah</p> <p>Pletenje na modelu z žičniki</p> <p>Vezenje na preštevno tkanino</p> <p>Kvačkanje z verižno in gosto pentljo</p> <p>Pletenje z dvema pletilkama (same dsne)</p> <p>Krojenje</p> <p>Lepljenje tekstila</p> <p>Lepljenje usnja</p>	<p>Osnovne tehnike dela spoznavanja tekstila in usnja</p> <p>Delo z tekstilno nitjo</p> <p>Razrez materiala</p> <p>Spajanje materiala</p> <p>Uporaba luknjača ali klešč za perforiranje</p> <p>Spajanje z gumbi</p> <p>Spajanje tekstila s šivom</p>	<p>Preden preidemo na samo delo z tekstilno nitjo, opravimo številne predvaje pretikanja na perforirani plošči ali kartonu. Predvaje prepletanja papirja z zarezi in papirnimi trakovi na večbarvni osnovi. Ovijanje in prepletanje z rafijo.</p> <p>Pri vseh tehnikah dela na preštevni tkanini tkanino najprej obrobimo z ometico ali zančnim vbodom. Je zahtevnejša in natančnejša obdelava, osnova za kasnejše ukvarjanje s tekstilom. Pomemben je tudi natančen prenos kroja na material.</p> <p>Tehnika lepljenja se pri tekstilu bolj veže na likovno vzgojo (kolaži), upoštevati pa moramo, da se lepljenje tekstila v novjšem času pojavlja tudi na področju tehnik sojanja tekstila, kar je za naše učence enostavnejša tehnika kakor šivanje.</p> <p>Uporaba specifičnih lepil in upoštevanje navodil za njihovo uporabo. Zdravstveno higijenska zaščita.</p> <p>Predvaje na kartonskih perforacijah z</p>
---	--	---	---

<p>obleke in obutve</p> <p>Seznanjanje z osnovnimi orodji in materiali za čiščenje in vzdrževanje obleke in obutve</p>	<p>Spajanje s pomočjo vrvice ali usnjenega traku -perforiranje usnja</p> <p>Ročno šivanje</p> <p>Šivanje gumbov</p> <p>Predvaje za strojno šivanje Ročno šivanje Strojno šivanje</p> <p>Zagon stroja</p> <p>Predvaje na papirju, predvaje na različnih tekstilnih materialih</p> <p>Čiščenje in pranje tekstila Krtačenje, ščetkanje, Uporaba sesalca za prah Ročno in strojno pranje Kemično čiščenje Sušenje perila Likanje perila Čiščenje usnja Čiščenje in vzdrževanje obutve</p>	<p>Vzdrževanje in nega tekstilnih in usnjenih izdelkov</p> <p>površinska zaščita usnja</p>	<p>debelejšo nitjo.: -prosto pretikanje vrvice po perforaciji -pretikanje vrvice v zaporedju -dvosmerno pretikanje vrvice -pretikanje po enostavni in zahtevni obliki Navajanje na šivanje s topo šivanko na debelejši tkanini</p> <p>Spoznavanje stroja in dela z njim. koordinacija gibov. Šivalni stroj na nožni in električni pogon. . Začetne vaje šivanja izvajamo brez uporabe sukanca. Uporabljati moramo vse zaščite predvidene na šivalnem stroju, pri električnih strojih še vse predpise iz področja elektrike. Pomemben je tudi pravilni položaj sedenja ob stroju, višina stroja in višina sedeža mora biti prilagojena učencu. delovni prostor pa dobro osvetljen.</p> <p>Teme se povezujejo z področjem gospodinjske vzgoje ter področjem skrbi za samega sebe, vendar so hkrati tudi nujni tehnološki del obdelave tekstila</p>
--	--	--	--

UMETNE MASE			
<p>Učenci naj spoznajo.</p> <ul style="list-style-type: none"> - surovine za izdelavo umetnih snovi - ekološke probleme - lastnosti in postopke obdelave umetnih smol 	striženje, rezanje, žaganje	razrez materjala	<p>Odvisno od debeline plastike uporabljamo za razrez različna orodja. Pri žaganju plastike naj ima žaga čim manjše zobe.</p> <p>Prihaja v poštev predvsem pri razrezu in oblikovanju stiropora. na ta način lahko režemo tudi debelejši material v zelo različne oblike.</p>
Navajanje na uporabo ročnih orodij za obdelavo plastičnih mas	rezanje s pomočjo toplote		
Osvojiti metode brušenja plastičnih mas	glajenje poliranje	brušenje	Gladimo z vodobrusnim papirjem, postopoma z vedno bolj drobnim. popolno gladkost in pri prozornih materialih tudi popolno prozornost dosežemo s poliranjem. s krpo nanašamo na plastiko pasto za kovine in loščimo.
Spoznati načine nenevarne toplotne obdelave plastičnih mas	mehansko toplotno teganje celulojda	preoblikovanje materjala	Za brušenje odžaganih robov lahko uporabljamo tudi pilo.
Spoznati pravilno uporabo sintetičnih lepil Ekološka ozaveščenost Vzgoja varovanja zdravja	lepljenje	spajanje	
Spoznati načine spajanja plastičnih mas			Za izdelavo ozdelkov iz celulojda je potrebno izdelati posebne modele, s katerimi stiskamo segreti plastični list celulojda.
Navajanje na uporabo gospodinjskega varilca folij	vijačenje		Stiropor v zrnati obliki lahko v posebnih kalupih (napoljenih do polovice) kuhamo v vreli vodi (cca 10 min.).
Spoznati lastnosti materialov Pozitivno vrednotenje oblike in materiala	toplotno spajanje	oblikovanje	Pri lepljenju plastičnih mas moramo skrbno izbrati ustrezno lepilo.

<p>Ekološka ozaveščenost in likovna vzgoja ob uporabi plastičnih mas</p> <p>Osvojiti pravilno uporabo ročnega orodja primerne za obdelavo plastičnih mas</p> <p>Ekološka ozaveščenost in vrednotenje odpadnega materiala</p>	<p>vlivanje</p> <p>barvanje in lakiranje</p> <p>rezanje, žaganje, lepljenje, spajanje, brušenje, vrtanje, toplotna obdelava</p>	<p>površinska estetska obdelava</p> <p>Obdelava plastične embalaže</p>	<p>Določena lepila namreč topijo določeno vrsto plastične mase. Nekatera lepila (npr. aceton) pa izrabljajo prav to lastnost plastičnih mas.</p> <p>Za šolske razmere prihaja v poštev le toplotno spajanje tanjših materialov (varjenje polivinilastih vrečk)</p> <p>Poliestrsko smolo v tekočem stanju mešamo s trdilcem v določenem razmerju ter vlijamo v kalupe različnih oblik. Če v te izdelke vlagamo druge materiale (suho cvetje, školjke..) jih vlijamo v plasteh. popolno prozornost dosežemo z poliranjem.</p> <p>Pomembna je izbira ustrezne vrste barve za določen material</p> <p>Plastika ima v našem življenju vse pomembnejše mesto in je naš vsakdanji spremljevalec. Zato je prav, da tudi naš učenec spozna kako se izdeluje.</p> <p>V običajnih šolskih razmerah bo žal prav embalaža glavni vir materiala za področje obdelave plastičnih mas.</p>
--	---	--	--

			Res je tudi da nudi dovolj možnosti za nastanek zanimivih izdelov. Obdelavo in predelavo plastične embalaže lahko kombiniramo tudi z ostalimi tehnikami, kar je prepuščeno iznajdljivosti učitelja
NARAVNI MATERIALI IN EMBALAŽA			
Razvijati pozitiven odnos do narave Spoznati lastnosti različnih materialov Estetsko vrednotenje naravnih materialov Ekološka ozaveščenost	čiščenje in odstranjevanje odvečnih elementov lupljenje	priprava za kasnejšo obdelavo in dodelavo	Naravni materiali in embalaža imajo pri obdelavi skupno to, da v osnovi ohranjajo svojo lastno prvotno obliko, ki jo z različnimi tehnikami dela lahko delno spreminjamo ali z kombinacijami dopolnjujemo. Pri tem lahko kombiniramo tudi različne materiale med seboj.(papir, les, kovina, plastika, steklo)
Spoznati naravne lastnosti materialov	Sušenje in prepariranje		Preden naravni material ali embalažo začnemo preoblikovati, jo moramo na ustrezen način pripraviti za ta namen. Nekaterim plodovom moramo odstraniti lupino, drevesnim vejicam lubje, embalaži etikete ali ovojo.
Navajanje na pravilno uporabo drobnih ročnih orodij	rezanje striženje žaganje	Razrez in preoblikovanje	Nekateri naravni materiali zahtevajo tudi predhodno sušenje. (listje, plodovi, cvetje za herbarij)
Pravilno uporabljati ročno orodje.		Spajanje	Razrez naravnega materiala ali

<p>Upoštevati navodila varstva pri delu.</p> <p>Osvojiti tehnike spajanja naravnih materialov</p> <p>Spoznavanje lastnosti uporabljenih materialov Pozitivni vplivi na razvoj motorike rok</p> <p>Spoznavanje lastnosti naravnih materialov in njihove zaščite</p> <p>Ekološka ozaveščenost</p>	<p>lepljenje, vijačenje, spajanje z žebli, povezovanje, mozičenje</p> <p>vrtanje</p> <p>površinska zaščita površinsko brušenje barvanje lakiranje poliranje</p>	<p>Površinska obdelava</p>	<p>embalaže je odvisen od materiala in tehnike nadaljne obdelav Pripravljene elemente kombiniramo in tako ustvarjamo nove izdelke z medsebojnim spajanjem. V igri je veliko elementov in tudi različnih materialov, ustvarjalnih možnosti prav toliko. Za medsebojno povezavo lahko vstavljamo elemente iz lesa (mozniki), žice, ali drugih naravnih materialov . Naravni materiali so občutljivi in spremenljivi (cvetje v herbariju) zato zahtevajo nanos površinske zaščite, ki jih naredi trajnejše in obstojnejše. Nekateri izdelki iz naravnih materialov pa seveda ne bodo trajni (gomolji, sadeži, cvetni aranžmaji, ...) Končane izdelke iz embalaže lahko pred barvanjem obrusimo. Vrsto barve bomo izbrali glede na material, ki ga barvamo</p>
INFORMACIJSKA TEHNOLOGIJA			
<p>Učenec naj osvoji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osnovna znanja o elektriki - znanja o nevarnostih električnega toka - znanje o prevodnikih in izolatorjih električnega toka - znanja o pravilnem ravnanju z električnimi napravami - spoznati vlogo varovalke v električnem 	<p>Vspostavitev osnovnega električnega kroga</p> <p>Prevodniki in izolatorji električnega toka</p> <p>Priključitev porabnika na električni tok</p>	<p>Zakovitosti električnega toka</p> <p>Različni porabniki in</p>	<p>Vse aktivnosti pri proučevanju električnega kroga izvajamo s pomočjo baterijskega električnega toka (najbolje ploščata baterija 4,5 V)</p> <p>Za izvajanje teh aktivnosti so</p>

<p>krogu</p> <ul style="list-style-type: none"> - osnovno znanje o vzdrževanju elektičnih naprav - znanje o pravilnem rokovanju z priključno elektično žico - spoznanje, da vse posege na elektičnih napravah mora opraviti zgolj strokovnjak <p>-seznanjanje z novo komunikacijsko tehnologijo</p> <ul style="list-style-type: none"> -osnovna uporaba nove tehnologije -ustvarjalnost na področju novih tehnologij -urijo kordinacijo oko roka -iskanje znanj in informacij <p>Vspodbujanje lastne ustvarjalnosti</p> <p>Utrjevanje ploskovnega likovnega izražanja</p> <p>Urjenje vizualne percepcije</p>	<p>Vgraditev stikala v elektični krog</p> <p>Električna žarnica Elektromagnet Električni zvonec Elektomotor</p> <p>Pravilni zagon in isklop računalnika in računalniških programov</p> <p>Opis osnovnih delov računalnika Uporaba progama za spoznavanje tipkovnice</p> <p>Enostavni risarski 2 D programi</p> <p>Animacija risbe</p>	<p>enostavne elektične naprave</p> <p>Področje osnovnih operativnih znanj</p> <p>Osnove dela z okoljem oken</p> <p>Izbira grafičnih orodij</p> <p>Likovno področje uporabe</p>	<p>primerni šolski elektrokompleti</p> <p>Praktično delo izvajamo zgolj s pomočjo baterijskega električnega toka</p> <p>Osnovno praktično znanje učenec spremlja vsakodnevno tudi ob učiteljevi uporabi računalnika v razredu ali delavnici.</p> <p>Osnovna praktična znanja v zvezi z računalnikov povezujemo tudi ob uporabi drugih elektronskih audio in video naprav (televizor, radio, HiFI, videorekorder, Cd in DVD pleyer.)</p> <p>Izražanje s črto, ploskvijo, ustvarjanje lika</p> <p>Klasično animacijo lahko izvajamo tudi ob uporabi drugih videonaprav (kamera, videorekorder) oziroma v njihovi kombinaciji v povezavi z računalnikom</p> <p>Animacija risbe ima globlji pomen v urjenju vzualne percepcije in miselnega predvidevanje, torej ima direkten vpliv na razvoj mišljenja preko ponovitvenih faz miselne sinteze in analize.</p>
---	---	--	--

<p>Praktična vaja miselne sinteze in analize</p> <p>Vzgoja časovnega čutenja</p> <p>Praktična vzgoja vizualnega ritma</p> <p>Vaja ploskovne zaznave in orientacije</p> <p>Prostorsko likovno izražanje</p> <p>Vaja prostorske zaznave in orientacije</p> <p>Vzgoja akustičnega ritma v povezavi z vizualnim ritmom</p> <p>Vspodbujanje lastne ustvarjalnosti</p> <p>Uspostavljanje filmskega doživetja</p> <p>Vrednotenje audiovizualnih sporočil</p> <p>Vzgoja za medije</p> <p>Vspostavljanje kulturne dimenzije razvoja osebnosti</p> <p>Vizualno izražanje</p>	<p>Uporaba enostavnih 3D programov</p> <p>Animacija virtualnih predmetov</p> <p>Uporaba CD predvajalnika</p> <p>Snemanje glasbe</p> <p>Ustvarjanje lastne glasbe</p> <p>Izdelava glasbenega CD</p> <p>Filmska vzgoja v širšem pomenu besede</p> <p>Snemanje filmov preko</p>	<p>Glasbeno ritmično področje</p> <p>Audio vizualno področje</p>	<p>Tudi na tem področju velja isto kot za področje 2D animacije. Osnova animacije je otrokova igra s predmeti</p> <p>Tudi na glasbeno ritmičnem področju je pomembna povezava z ostalimi audio napravami (kastofon, radio, gramofon, mikrofoni)</p> <p>Lastno glasbo lahko kreiramo na več načinov, bolj ustvarjalno je povezovanje lastnih glasbenih zank, kot pa uporaba že pripravljenih v programski opremi</p> <p>Učenci veliko gledajo Tv, vendar oddaje najpogosteje le konzumirajo. Organizirano gledanje programov in primernih vsebin pa ustvarja globlji odnos do predstavljenega. Ne samo, da je že pozornost ob gledanju večja, globlji bo tudi vzpostavljeni odnos. Rojevala se bo tudi kritična distanca.</p> <p>Snemanje z video kamero ni samo tehnična vaja, ampak ima globlji pomen v vaji pozornosti in koncentracije do dokodkov okoli nas. Ta se še pogloblja ob sortiranju in urejanju posnetega gradiva (montaža).</p>
---	--	---	---

<p>Vzgoja opazovanja</p> <p>Vzgoja miselnih procesov</p> <p>Praktična vaja asociativne in logične povezave vizualnih predstav</p> <p>Praktična vaja opismenjevanja</p> <p>Vspodbujanje radovednosti</p> <p>Navajanje na čim bolj samostojno iskanje vsebin</p> <p>Navajanje na samostojnost pri iskanju vsebin lastnega interesa</p>	<p>videorekorderja,</p> <p>Snemanje z video kamero</p> <p>Video animacija</p> <p>Montaža audio in video posnetkov</p> <p>Izdelava video CD ali DVD</p> <p>Opismenjevanje</p> <p>Uporaba podatkovnih in izobraževalnih vsebin</p> <p>Internet</p>	<p>Področje pismenosti</p> <p>Področje informatike</p>	<p>Obsataja vrsta programov namenjenih opismenjevanju in vaji pisanja</p> <p>Obstaja že vrsta privlačnih izobraževalnih vsebin, ki jih ponuja računalniška tehnologija</p> <p>Uporaba interneta je dovolj enostavna, da je v osnovi lahko dostopna tudi nekaterim našim učencem.</p> <p>Nasplošno velja tako za področje računalnika kot za vse dejavnosti delovne vzgoje, da vsa področja niso v celoti dostopna vsem učencem.</p>
---	--	---	---

4. OPIS OSVOJENIH ZNANJ IN VEŠČIN

Glede na raznolikost učencev, vključenih v Posebni program vzgoje in izobraževanja in napredovanje po stopnjah, je ocenjevanje opisno. Ocena ni pogoj za napredovanje na višjo stopnjo. Opis osvojenih znanj in veščin služi kot orientacija, ki se oceni ob koncu 3. in 5. stopnje. Omogoča nam načrtno in sistematično spremljanje otrokovega razvoja.

Ob koncu prvega dela osnovnošolske ravni ocenimo sposobnosti in pridobljena znanja na obeh področjih, t.j. **domača opravila** ter **gradiva in obdelave**.

Osnova je individualiziran program posameznika. Učitelj naj upošteva spodaj nanizane cilje in znotraj vsakega opisno oceni operativno znanje in spretnosti, ki jih je učenec (učenka) dosegel - to so njegovi osvojeni operativni cilji po posameznih področjih.

DOMAČA OPRAVILA

Učenec:

- se sooči s svojim ožjim in širšim okoljem
- se orientira v njem
- rokuje s predmeti v okolju
- zazna oblike in materiale nameščene v njem
- zna samostojno pomesti tla in smeti naložiti na smetišnico
- zna pripraviti krpo za vlažno čiščenje in pobrisati prah na opremi v učilnici ali dnevnem prostoru
- zna z metlo pometati asfaltno igrišče
- obvlada pregrinjanje ležišča in zlagati odeje ali pregrinjal
- obvlada zlaganje ravnih kosov perila; robci, prtički, majice.....
- sodeluje pri oskrbi lončnic
- prepozna in poimenuje osnovno kuhinjsko posodo
- sodeluje pri čiščenju kuhinjskih elementov
- pomije jedilni pribor
- si zna pripraviti naravno limonado
- si zna skuhati čaj ali kavo
- zna pripraviti sendvič ali narezek
- zna pripraviti živila za shranjevanje v hladilniku

OBDELAVA GRADIVA

Učenec:

- prime ponujeni material
- ga pogladi
- izvede aktivnost s pomočjo
- spozna pripomočke, ki jih uporabljamo pri obdelavi

- jih uporablja s pomočjo
- naredi izdelek s ponujenim materialom
- varno biva v delavnici
- varno uporablja ročna orodja
- skrbi za osebno higijeno
- samostojno uporablja osebna zaščitna sredstva
- prepozna osnovna uporabljena gradiva
- pozna in pravilno uporablja osnovna ročna orodja
- obvladuje obravnavane tehnike obdelave

5. ZNANJA, KI JIH MORAJO IMETI IZVAJALCI

Učni načrt posebnega programa vzgoje in izobraževanja za področje delovna vzgoja lahko izvajajo:

- univerzitetni diplomirani defektolog
- učitelj predmeta tehnika in tehnologija z dodatnim defektološkim izpopolnjevanjem
- učitelj gosodinjstva z dodatnim defektološkim izpopolnjevanjem
- inženir agronomije z dodatnim defektološkim izpopolnjevanjem

Za kvalitetno izvajanje učnega procesa v skupini mora biti učitelju kot asistenci zagotovljen varuh negovalec.

6. PRILOGA

6.1. SPECIALNO DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Delovna vzgoja zajema zelo širok spekter praktičnih znanj, povezanih s pridobivanjem spretnosti, navad pa tudi teoretičnih znanj tako iz področji vsakodnevnega življenja. Zato ima v tem sklopu velik pomen postopnost in področje varstva pri delu, ki sicer ni zajeto kot samostojen modul, pač pa je prisotno pri vseh delovnih področjih.

Najvažnejši specialno-didaktični napotki za opravljanje aktivnosti na področju Domačih opravil so podani že v učnem načrtu:

- Znanja s področja domačih opravil naj bi se izvajala v specializiranih prostorih; npr. v gospodinjski učilnici.
- Če specializiranih prostorov šola nima ali učencem v primernem obsegu niso na voljo, se veliko aktivnosti da opraviti tudi v učilnici ali kakem drugem prostoru, ki ga je za opravljanje te dejavnosti potrebno posebej prilagoditi.
- V ta namen je potrebno vsaj v minimalnem obsegu pripraviti ustrezne didaktične pripomočke (resnične predmete), ki si jih sposodimo v centralni kuhinji ali jih prinesemo od doma.
- Na področju »vzdrževanja« in čiščenja (oprema, obleka...) je potrebno učence seznanjati s sredstvi in pripomočki, ki so trenutno na voljo, ter jih stalno opozarjati na previdnost in zaščito, ki jo pri delu morajo upoštevati.
- Pri uporabi električnih pripomočkov je potrebno upoštevati varnostne ukrepe, ki jih uporaba aparata zahteva; k samostojni uporabi pa učence prepustiti šele potem, ko stvar dobro obvladajo.
- Za opravljanje osnovnih dejavnosti s področja t.i. vrtnarskih in kmetijskih opravil so prav tako potrebni posebni pogoji. Za vzgojo lončnic in urejanje cvetlične grede problemov najbrž ne bo, kajti ti pogoji na šoli so ali jih učitelj zelo lahko pripravi. Tudi zelenjavni vrtovi na šoli so, če pa jih ni, se jih lahko pripravimo na šolskem dvorišču ali nekje v bližini šole. Ustrezna je že površina 2x2 m.
- Ker veliko učencev izhaja iz t.i. »nekmetijskih okolij«, je program za to področje napisan v minimalnem obsegu. Za učence, ki prihajajo iz podeželja pa se vsebine vrtnarskih in kmetijskih opravil lahko razširijo in prilagodijo.
- Tudi dejavnosti s področja domače obrti se prav tako navezujejo na bližnje okolje in zaradi tega v načrtu niso podrobneje opredeljene. Zahteva je le v tem, da učenci na vsaki stopnji izdelajo vsaj en izdelek domače obrti.

Do zaključene 3. stopnje izobraževanja naj bi se posamezni učenec v okviru Obdelave gradiv seznanil z materiali, ki nas obdajajo ter njihovo osnovno obdelavo. Učenec naj bi spoznal tudi svoje lastne interese in spretnosti.

Oba modula sta grajena tako, da izhajata iz učenca samega in se širita v njegovo širšo okolico. Omenjena postopnost vseeno ne zadovolji specifičnih potreb vsakega posameznika, zato je potrebno poudariti pomen ciljev, ki jih učitelj postavlja v vsakem individualiziranem programu posebej.

6.2. MEDPODROČNE POVEZAVE

Celostni pristop je bistvenega pomena pri delu z učenci s posebnimi potrebami. Prav zaradi tega je učni načrt sestavljen tako, da se področja stalno povezujejo med seboj.

V prvem delu, v delu Domača opravila, se področje delovne vzgoje povezuje s področji razvijanje samostojnosti, splošna poučenost, gibanje in športna vzgoja ter z glasbeno vzgojo. Drugi del, poglavje Obdelave gradiv, pa se povezuje in navezuje zlasti na delo, ki poteka v okviru likovne vzgoje in splošne poučenosti.

6.3. ČASOVNI OKVIR

Za področje delovna vzgoja Posebni program vzgoje in izobraževanja, ki je bil sprejet 5. 6. 2003, na 58. seji Strokovnega sveta Republike Slovenije za splošno izobraževanje, predvideva v predmetniku naslednji časovni okvir:

1. A. ZA PRVI DEL OSNOVNOŠOLSKE RAVNI – OBVEZNI PROGRAM:

Področje/leta šolanja	1.stopnja			2.stopnja			3.stopnja		
	1.letno	2.letno	3.letno	4.letno	5.letno	6.letno	7.letno	8.letno	9.letno
DELOVNA VZGOJA	2 ur tedensko	2 ur tedensko	2 ur tedensko	3 ur tedensko	3 ur tedensko	3 ur tedensko	6 ur tedensko	6 ur tedensko	6 ur tedensko
Število tednov v letu	35	35	35	35	35	35	35	34	33
Število ur letno	70	70	70	105	105	105	210	204	198

STOPNJE	OBDELAVA GRADIV	DOMAČA OPRAVILA	SKUPAJ UR
1. STOPNJA	25 UR	45 UR	70 UR
2. STOPNJA	45 UR	60 UR	105 UR
3. STOPNJA	150 UR	60 UR	210 UR

1. B. ZA PRVI DEL OSNOVNOŠOLSKE RAVNI – RAZŠIRJENI PROGRAM:

Področje/leta šolanja	1.stopnja			2.stopnja			3.stopnja		
	1.letno	2.letno	3.letno	4.letno	5.letno	6.letno	7.letno	8.letno	9.letno
Intersna dejavnost	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Število tednov	35	35	35	35	35	35	35	34	33
Število dni v letu	35	35	35	35	35	35	35	34	33

Področje/leta šolanja	1.stopnja			2.stopnja			3.stopnja		
	1.letno	2.letno	3.letno	4.letno	5.letno	6.letno	7.letno	8.letno	9.letno
DELOVNI DNEVI	2 dan	2 dan	2 dan	2 dneva	2 dneva	2 dneva	5 dni	5 dni	5 dni
Število dni v letu	2	2	2	2	2	2	5	5	5

Delovni dnevi služijo učitelju za preizkušanje naučenega v šoli v drugem okolju. Predvsem v prilagajanju novim prostorom, zahtevam okolja, lastnemu potrjevanju. Predstavljajo obsežnejšo realizacijo in evalvacijo ciljev z vseh podpodročij, ki so opredeljena v učnem načrtu razvijanja samostojnosti.

1.C. ZA VZGOJNI PROGRAM (SOCIALIZACIJSKI – NAMESTITVENI PROGRAM):

Področje/leta šolanja	1.stopnja			2.stopnja			3.stopnja		
	1.letno	2.letno	3.letno	4.letno	5.letno	6.letno	7.letno	8.letno	9.letno
DELOVNA VZGOJA	6 ur tedensko	6 ur tedensko	6 ur tedensko	8 ur tedensko	8 ur tedensko	8 ur tedensko	8 ur tedensko	8 ur tedensko	8 ur tedensko
Število tednov v letu	52	52	52	52	52	52	52	52	52
Število ur letno	312	312	312	416	416	416	416	416	416

6.4. KAKO UPORABLJAMO UČNI NAČRT

Učni načrt vključuje tri stopnje vzgoje in izobraževanja, ki si sledijo progresivno glede na starost in sposobnosti. Predstavlja prvi del osnovnošolske ravni.

Razdeljen je na dve glavni področji Obdelava gradiv in Domača opravila. Področje Obdelava gradiv je nadalje razdeljeno na spoznavanje ter obdelavo posameznih materialov. Domača opravila se iz ožje otrokove okolice usmerjajo v širšo. Realizacija programa je tako odvisna od materialne opremljenosti šole, če the pogojev ustanova ne more zagotoviti, učitelj poišče alternativne možnosti.

Učni načrt izhaja iz operativnih ciljev. Za doseg le teh se pedagog poslužuje predlaganih vsebin, oziroma jih izbere po svoji presoji. Učitelj pozna specialno didaktična priporočila, nekatera so predlagana v učnem načrtu.

Učenci napredujejo po stopnjah glede na starost. Potrebe učencev so zelo različne. Nekateri učenci so glede na starost vključeni v tretjo stopnjo vzgoje in izobraževanja, po sposobnosti pa sodijo v prvo, zato je potrebno pri izvajanju procesa učenja in pri razvrščanju v stopnje individualno pristopiti. Pomembno je upoštevati neenakomeren razvoj po področjih funkcioniranja posameznika.

Določeni cilji po stopnjah so stopnjevani v majhnih korakih, kajti učenci napredujejo kronološko, njihove sposobnosti pa so zelo različne. Nekateri cilji iz nižjih stopenj se stopnjujejo v majhni korakih z namenom, da na vsaki stopnji učitelj lahko upošteva raznolike sposobnosti posameznikov. Če so cilji za učenca prenizki ali previsoki, učitelj v okviru individualnega načrta prilagodi program z vključenimi operativnimi cilji nižje ali višje stopnje.

Učni načrt za razvijanje samostojnosti je osnova za pripravo individualiziranega načrta za posameznika.